

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget
(Alm. del - bilag 1141)
miljøministerråd
(Offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg og deres
stedfortrædere

BilagJournalnummer	Kontor	
1 400.C.2-0	EU-sekr.	2. juni 2000

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 16. juni 2000 - dagsordenspunkt rådsmøde (miljøministre) den 22. juni 2000 - vedlægges Miljø- og Energiministeriets notat over de punkter, der forventes optaget på dagsordenen for rådsmødet.

Rådsmøde (miljøministre) den 22. juni 2000

—
SAMLENOTAT
—

1. Forslag til Europa- Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv nr. 88/609 om begrænsning af visse luftforurenende emissioner fra store fyringsanlæg_____.. side 1

2. Forslag til Europa Parlamentets og Rådets direktiv om nationale emissionslofter_____ side 10

3. Fællesskabets Klimastrategi_____. side 14

4. Forslag til Europa-Parlamentets- og Rådets afgørelse om en fælles ramme for samarbejde til fordel for en

5. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning
om vedtagelse af listen over prioriterede stoffer inden for
vandpolitik _____ . side 22

6. Fællesskabets kemikaliestrategi _____ .. side 26

7. Kommissionens forslag til EF-rammebestemmelser for statsstøtte
til miljøbeskyttelse _____ .. __ . side 27

8. Aktuelt notat om forslag til Europa-Parlamentets og
Rådets direktiv om fastlæggelse af en ramme for
Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger
(vandrammedirektivet) _____ side 32

9. Aktuelt notat om forslag til Europa-Parlamentets og
Rådets forordning (EF) om det finansielle instrument
for miljøet (Life) _____ side 49

10. Aktuelt notat om forslag til Europa-Parlamentets og
Rådets direktiv om udrangerede køretøjer _____ . side 57

11. Aktuelt notat om forslag om Rådets forordning

om ozonlagnedbrydende stoffer _____ side 67

Vedrørende Rådsmøde (miljø) den 22. juni 2000

Ad punkt 1 - Forslag til Europa- Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv nr. 88/609 om begrænsning af visse luftforurenende emissioner fra store fyringsanlæg.

KOM (1998) 415 endelig udg.

—
Genoptryk (nyt markeret)

1. Status

—
Kommissionen oversendte formelt den 31. august 1998 ovennævnte forslag til Rådet.

Forslaget har hjemmel i artikel 175, stk. 1, TEF (tidligere artikel 130 S) og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF (tidl. artikel 189B).

Begrænsning af visse luftforurenende emissioner fra store fyringsanlæg er nævnt i grundnotat om Kommissionens meddelelse om en Fællesskabsstrategi om bekæmpelse af forurening, som blev oversendt Folketingets Europaudvalg den 4. juni 1997. Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 13. juni, den 10. oktober og den 5. december 1997.

Grundnotat om forslaget er tilsendt Folketingets Europaudvalg den 26. februar 1999. Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 5. marts 1999 til orientering forud for rådsmøde (miljø) den 11. marts 1999 og den 10. december 1999 til forhandlingsoplæg forud for Rådsmøde (miljø) den 13. december 1999.

Formandsskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på fastlæggelse af en fælles holdning.

Europa-Parlamentet har afgivet udtalelse om forslaget den 14. april 1999.

2. Formål og indhold

2.1. Kommissionens forslag

Kommissionen vedtog i marts 1997 en meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet om en EF-strategi til bekæmpelse af forsurening i fællesskabet. Som et led i forsuringstrategien indgår en ændring af det eksisterende direktiv om store fyringsanlæg (anlæg med en termisk effekt på 50 MW og derover), da disse anlæg står for 63% af emissionerne af svovldioxid (SO₂) og 21% af emissionerne af nitrogenoxider (NO_x) i EU. Det anslås, at der findes ca. 2.000 store fyringsanlæg i EU.

Analyser har vist, at begrænsning af emissioner fra store fyringsanlæg i hele EU er et omkostningseffektivt led i forsuringstrategien, og ændringsforslaget udgør derfor en integreret bestanddel af denne strategi.

Begrebsdefinitioner

Det eksisterende direktiv sonderer mellem "bestående anlæg" (anlæg godkendt før den 1. juli 1987) og "nye anlæg" (anlæg godkendt efter den 1. juli 1987), hvor bestående anlæg reguleres af et system med kvoter for SO₂ og NO_x, mens nye anlæg reguleres af egentlige emissionsgrænseværdier for SO₂, NO_x og støv.

Med dette direktivforslag indføres en ny sontring mellem allerede eksisterende anlæg (de tidligere "bestående anlæg" fra før 1987 samt hidtidige "nye anlæg") godkendt før 1. januar 2000 og "nye anlæg", som opnår godkendelse den 1. januar 2000 eller derefter - disse seneste kan populært kaldes "nye-nye anlæg".

Formålet med ændringsforslaget er som udgangspunkt at skærpe emissionsgrænseværdierne for den gruppe af anlæg, som opnår godkendelse den 1. januar 2000 eller derefter (de såkaldte "nye-nye anlæg"). Der fastsættes i den forbindelse særlige emissionsgrænseværdier for biomasse. Som en yderligere nyskabelse udvides direktivet til at omfatte gasturbiner. Endelig foretages en generel ajourføring af reglerne om drift og kontrol.

Skærperne vil ud over at mindske forsurening medvirke til at reducere jordnær ozondannelse, som bl.a. forårsages af NO_x. En reduktion i emissionerne af NO_x og SO₂ vil også minimere eutrofiering og korrosion af bygninger og monumenter. De reducerede emissioner vil endelig medvirke til at nå de luftkvalitetsmål for SO₂, NO_x, støv og ozon, der skal fastlægges i henhold til Rådets direktiv 96/92/EF om vurdering og styring af luftkvalitet.

Skærpelse af gældende emissionsgrænseværdier

Røggasafsvovlingssystemerne er blevet betydeligt forbedret indenfor de seneste 10 år, navnlig med hensyn til effektiviteten ved fjernelse af SO₂. Så godt som alle moderne fyringsanlæg er endvidere udstyret med anordninger til reduktion af NO_x-emissionen (low NO_x-brændere), som kan inddrages på projekteringsstrinet og installeres på eksisterende fyringsanlæg med relativt lave omkostninger.

De foreslåede skærper består dels i, at emissionsgrænseværdierne mindskes, dels i at grænseværdierne falder med stigende indfyret effekt for anlægget. I store træk halveres emissionsgrænsen for SO₂ for faste og flydende brændsler, mens den er uændret for gasformige brændsler generelt og flydende gas. Skærperne af NO_x-grænseværdierne er mere moderat, men gradueres til gængæld

afhængig af anlæggets indfyrede effekt. Støvemissionsgrænseværdierne skærpes kun en anelse og kun for de større anlæg.

Emissionsgrænseværdier for biomasse

De gældende emissionsgrænseværdier for fast brændsel omfatter også biomasse. Ved ændringsforslaget fastsættes specifikke emissionsgrænseværdier for biomasse som brændsel.

Regulering af gasturbiner

Kommissionen anfører, at der har været og fortsat vil være en markant stigning i forbruget af naturgas til elproduktion specielt ved brug af gasturbiner. På denne baggrund foreslås det nuværende direktiv udvidet til at omfatte gasturbiner med undtagelse af gasturbiner på offshoreplatforme.

Ajourføring af drifts- og kontrolreglerne

Ajourføringen af reglerne om drift og kontrol består i:

1. Fremme af kombineret kraftvarmeproduktion (samproduktion) derved, at de kompetente myndigheder skal sørge for, at anlæg, der opnår godkendelse den 1. januar 2000 eller derefter, anvender kombineret kraftvarmeproduktion, hvor det er teknisk og økonomisk gennemførligt, herunder at driftslederen ved projektering undersøger mulighederne for lokalisering i områder, hvor der eksisterer et varmebehov.

Opstramning af sikkerhedsprocedurerne derved, at der fastsættes egentlige frister for driftslederens forpligtelser til at handle i forskellige unormale driftssituationer.

3. Skærpet kontrol med anlæggene i form af skærpede midlingsværdier (det tidsrum emissionsgrænseværdierne måles over) for anlæg, som opnår godkendelse den 1. januar 2000 eller senere ("nye-nye" anlæg). Månedsmiddelværdier og 48-timers gennemsnit erstattes af henholdsvis døgn- og timemiddelværdier.

4. Skærpet kontrol i form af udvidelse af kravet om foretagelse af kontinuerlige målinger på nye anlæg ³ 100 MW (mod tidligere > 300 MW) samt på bestående anlæg på ³ 300 MW (mod tidligere intet krav herom).

5. Udvidelse af direktivets indberetningsforpligtelser for såvel nye som bestående anlæg. Driftslederens indberetningsforpligtelser ændres fra at omfatte indberetninger af de samlede årlige emissioner af SO₂ og NO_x fra nye anlæg til at omfatte 1) bestående anlæg, 2) støv og 3) opgørelser over energiforbruget fordelt på de 5 forskellige brændselstyper. Medlemsstaternes indberetningsforpligtelse ser udvides fra enkeltvis indberetninger af SO₂ og

NO_x for raffinaderier og bestående anlæg > 300 MW og samlede indberetninger fra alle øvrige fyringsanlæg til at omfatte enkeltvis indberetninger for samtlige anlæg på 50 MW eller derover.

Generel skærpelse af betingelserne for udnyttelse af direktivets undtagelses-bestemmelser.

7. Ajourføring af reglerne for beregning af emissioner fra anlæg, som benytter 2 eller flere brændselstyper (blandede anlæg) derved, at SO₂-emissionsgrænseværdien for raffinaderier med godkendelse den 1. januar 2000 eller senere skærpes.

2.2. Europa-Parlamentets betænkning

Europa Parlamentet har i udtalelse den 14. april 1999 fremsat flere ændringsforslag. Ændringsforslagene vil bl.a. indebære, at også allerede eksisterende (såvel "bestående" som "nye" anlæg) store fyringsanlæg skal være omfattet af direktivet, med særlige grænseværdier. Der foreslås en overgangsordning på 4 år fra direktivets ikrafttræden.

Endvidere ønskes gasturbiner, der anvendes på offshore-platforme, omfattet.

Dertil kommer yderligere krav om konkrete skærper til grænseværdierne for emissionen af SO₂- og NO_x fra "nye-nye" fyringsanlæg. Det drejer sig om SO₂-emissionsgrænseværdierne for fast brændsel, herunder biomasse, og gasformigt brændsel generelt samt NO_x-emissionsgrænseværdierne for gasformigt brændsel.

Endelig foreslås det, at oplysninger om de samlede årlige SO₂- og NO_x-emissioner målt på nationalt plan og for hvert enkelt anlæg skal formidles til offentligheden, f.eks. gennem radio og tv m.v. og gennem underretning af passende organisationer så som miljøorganisationer.

2.3 Formandsskabets forslag

Det finske formandsskabets tekstforslag omhandler for første gang tillige allerede eksisterende store fyringsanlæg, dog således at bestående anlæg blot skal overholde grænseværdier svarende til det nuværende direktivs grænseværdier, og desuden først efter udløbet af en overgangsperiode (forslaget anfører år 2007). Dette imødekommer dermed kun delvist Europa-Parlamentets ændringsforslag om også at medtage allerede eksisterende anlæg. Ændringsforslagene om SO₂-emissionsgrænseværdier er ikke imødekommet og heller ikke de skærpede krav til NO_x-emissionsgrænseværdierne.

Det portugisiske formandskab har den 18. maj 2000 foreslået, at eksisterende anlæg inden 31. oktober 2007 enten overholder de i dag fastsatte emissionsgrænser for nye anlæg, eller indgår i en kvoteordning eller emissionsreduktions plan, som skal resultere i det samme beskyttelsesniveau. Endvidere er

det foreslået, at det enkelte bestående anlæg kan opnå tilladelse til drift i 15.000-20.000 timer uden rensningsforanstaltninger, hvorved disse anlæg ikke vil være underlagt emissions grænseværdierne eller indgå i en kvoteordning. Ansøgning herom skal ske inden 30. juni 2004 med effekt fra 31. oktober 2007. Endelig er det foreslået, at gasturbiner, der drives mindre end 500 timer pr. år ikke er omfattet af direktivets emissionskrav.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at forurening fra store fyringsanlæg er et grænseoverskridende fænomen. Forsurende forureningsstoffer og udgangsstoffer for ozondannelse kan transporteres over afstande på hundreder eller tusinder af kilometer inden de deponeres i miljøet i form af "sur nedbør" eller fører til jordnære ozonepisoder. Det er derfor nødvendigt at indføre retsfor skrifter, som fastsætter de samme minimumskrav for hele Fællesskabet frem for at overlade det til de enkelte medlemsstaters initiativ.

Endvidere anfører Kommissionen, at bortset fra direktiv 88/609/EØF om begrænsning af visse luftforurenende emissioner fra store fyringsanlæg er en lang række EF-retsakter, som helt eller delvis vedrører forsurende forureningsstoffer og udgangsstoffer for ozondannelse allerede på plads. Disse omfatter Rådets direktiv 70/220/EØF og 88/77/EØF vedrørende bekæmpelse af emissioner fra køretøjer, direktiv 94/63/EF vedrørende genindvinding af flygtige organiske forbindelser (VOC) fra benzinoplagring og benzindistribution, direktiv 84/360/EØF om bekæmpelse af luftforurening fra industrianlæg, direktiv 93/12/EØF om svovlindholdet i visse flydende brændstoffer, direktiv 96/61/EF om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC) og direktiv 96/62/EF om vurdering og styring af luftkvalitet. Ved at forbedre bestemmelserne om store fyringsanlæg vil den foreslåede ændring bidrage til fuldendelsen af de forskriftsrammer, der vedrører forsurende forureningsstoffer og udgangsstoffer for ozondannelse. Rammerne skal desuden suppleres med forslaget til direktiv om nationale emissionslofter.

Handling på fællesskabsplan er endvidere omhandlet i en ramme af bredere internationale aktiviteter, navnlig inden for konventionen om grænseoverskridende luftforurening over store afstande fra 1979 under FN's Økonomiske Kommission for Europa (ECE).

Det er ifølge Kommissionen vigtigt, at de vedtagne foranstaltninger er tilstrækkelig strenge til, at der opnås en rimelig beskyttelse af miljøet, og at de er ens i hele Fællesskabet. Foranstaltningerne i den foreslåede ændring supplerer metoden med den "bedste tilgængelige teknik", der blev fastlagt ved IPPC-direktivet 96/61/EF, og er baseret på en omhyggelig overvejelse af såvel omkostninger som fordele forbundet med handlingerne.

Kommissionen anfører endelig, at:

- da dens forslag til ændrede emissionsgrænseværdier kun gælder for "nye-nye" anlæg, vil omkostningsbyrden ved de foreslåede foranstaltninger være beskedne

- udover at bidrage til en reduktion af forsurening og jordnær ozon vil de foreslåede foranstaltninger bidrage til, at luftkvalitetsmålene nås. De vil også føre til en reduktion af eutrofiering og korrosion i bygninger og monumenter, som transport af NO_x og SO₂ over store afstande bidrager til.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Ændringsforslaget kræver ikke lovændring. Formandsskabernes forslag ændrer ikke ved den eksisterende kvoteordning for bestående anlæg, og kvotebekendtgørelsen kan derfor forblive uændret, indtil forslaget til Rådets direktiv om nationale emissionslofter vedtages. Bekendtgørelsen om store fyringsanlæg skal derimod ændres i overensstemmelse med den direktivtekst, som vedtages.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Kommissionen har beregnet de forventede omkostninger og fordele på EU-niveau ved den foreslåede ændring for perioden 2000-2010 til hhv. 2.000 mio. ECU og 38.000 mio. ECU. En stor del af omkostningerne indgår som led i den forsurningsbekæmpelsesstrategi, Kommissionen vedtog i 1997, og kan derfor ikke betragtes som ekstraomkostninger. Der findes tilgængelig, økonomisk overkommelig teknologi til at reducere emissionerne fra moderne anlæg som foreslået. Ydermere gælder de skærpede emissionsgrænseværdier kun for anlæg, som opnår godkendelse den 1. januar 2000 eller derefter ("nye-nye" anlæg). For disse anlæg kan der tages højde for de skærpede emissionsgrænseværdier i projekteringsfasen.

Endelig er udbygningen med decentral kraftvarme i Danmark stort set afsluttet. Det forventes derfor, at omkostningsbyrden for Danmark vil være beskedent. Skærpelsen af allerede eksisterende emissionsgrænseværdier vil ikke have administrative konsekvenser.

Direktivforslagets indførelse af særlige emissionsgrænseværdier for biomasse får kun mindre økonomiske og ingen administrative konsekvenser for Danmark, da vi allerede har særskilte emissionsgrænseværdier for biomasse, og da de foreslåede emissionsgrænseværdier for biomasse allerede overholdes i almindelighed af fyringsanlæg i de omhandlede størrelser.

Direktivforslagets fastsættelse af emissionsgrænseværdier for gasturbiner får ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for Danmark, da Danmark i bekendtgørelse nr. 720 af 5. oktober 1998 om begrænsning af emission af nitrogenoxider, uforbrændte carbonhydrider og carbonmonoxid fra gasmotorer og gasturbiner har grænseværdier, der svarer til de foreslåede.

Direktivforslagets udvidelse af kravet om foretagelse af kontinuerlige målinger får ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for Danmark, fordi det allerede følger af luftvejledningen, at der skal etableres måleudstyr på disse anlæg.

Det vurderes således, at forslaget ikke har væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for hverken stat, amter og kommuner, erhvervslivet eller forbrugerne.

Beskyttelsesniveau

Samlet set påvirker ændringsforslaget det danske beskyttelsesniveau positivt, da næsten samtlige emissionsgrænseværdier for anlæg, der opnår godkendelse den 1. januar 2000 eller derefter, skærpes i forhold til det gældende direktiv, og idet hovedparten af emissionsgrænseværdierne i den danske bekendtgørelse om store fyringsanlæg er på niveau med det gældende direktiv.

Det danske beskyttelsesniveau påvirkes positivt for så vidt angår NO_x-grænseværdierne for flydende brændsel for anlæg med en termisk effekt på over 300 MW samt for gasformigt brændsel for alle anlægsstørrelser, SO₂-grænseværdierne for fast og flydende brændsel, støvemissionsgrænseværdierne for fast og flydende brændsel for anlæg over 100 MW, fyringsanlæg, der udelukkende fyrer med halm/flis samt ajourføringen af drifts- og kontrolreglerne.

På nogle områder ligger ændringsforslaget på niveau med gældende danske regler, i hvilket tilfælde det danske beskyttelsesniveau ikke påvirkes (NO_x-grænseværdien for fast brændsel for anlæg over 300 MW, SO₂-grænseværdierne for gasformigt brændsel og flydende gas, støvgrænseværdierne for fast og flydende brændsel for anlæg mellem 50 og 100 MW samt reguler ingen af gasturbiner).

På 2 væsentlige punkter er de gældende danske regler skrappe end ændringsforslaget i hvilket tilfælde direktivforslaget ikke påvirker det danske beskyttelsesniveau, da der er tale om et minimumsdirektiv (NO_x-grænseværdierne for fast og flydende brændsel for anlæg under 300 MW og NO_x-grænseværdierne for anlæg, der fyrer med biomasse og kul samtidig).

—

5. Høring

Direktivforslaget har været udsendt i ekstern høring den 21. august 1998 til 44 interessenter, idet Kommissionen allerede havde sendt forslaget direkte til medlemsstaterne.

Sagen har endvidere været forelagt EF-specialudvalget for miljøspørgsmål den 12. februar 1999 og den 24. november 1999.

Danske Elværkers Forening (DEF) anførte i forbindelse med høringen i 1998, at den foreslåede NO_x-emissions-grænseværdi for biomasse for anlæg, der udelukkende indfyrer halm, burde hæves til 400 mg/Nm³ i overensstemmelse med den tilsvarende nationale grænseværdi. Da det ikke er muligt at montere såkaldt SCR-anlæg, fordi katalysatoren deaktiveres, eksisterer der på nuværende tidspunkt ikke tilgængelig, økonomisk overkommelig teknologi, der kan bringe NO_x-emissionen fra rene halmfyringsanlæg ned til det foreslåede. Ved specialudvalgets møde den 24. november 1999 erklærede DEF sig enig i, at der foreligger nye oplysninger vedr.

forsøg i biomassekedlen på et stort halmfyringsanlæg som har vist, at der kan opnås væsentlige reduktioner i NO_x-emissionen ved indsprøjtning af ammoniak i brændkamret under bestemte temperaturforhold. Det vurderes derfor at være muligt - uden at det medfører væsentlige meromkostninger - at overholde den foreslåede NO_x-grænseværdi, hvis der tages hensyn hertil i konstruktionsfasen, og der samtidig under drift af anlæggene indsprøjtes ammoniak. De seneste tekniske undersøgelser indebærer, at det ikke længere vurderes som et væsentligt problem at indføre en NO_x-grænseværdi for nye halmfyrrede anlæg som foreslået i direktivforslaget. Da der i Danmark ikke foreligger generelle problemer med de foreslåede grænseværdier på det eksisterende halmfyringsanlæg af den omhandlede størrelse, kan også sådanne anlæg være omfattet af de foreslåede grænseværdier.

Københavns Kommune, Miljøkontrollen, anførte ved høringen i 1998, at der i direktivforslaget ikke er angivet retningslinier for afrapporteringens frekvens. Der nævnes i artikel 8, 3. afsnit, intet om, hvor mange perioder på maksimalt 10 dage, der må indtræde i løbet af et år, hvor gasfyrrede anlæg må overskride emissionsgrænseværdien for SO₂, NO_x og støv ved anvendelse af andet brændsel på grund af pludselig afbrydelse i gasforsyningen. I kolde perioder er der ikke naturgas nok til Københavns Kommunes 2 naturgasfyrrede kraftværker, og det ene anlæg må derfor fyre delvist med reservebrændsel, selvom der ikke er afbrydelse i gasforsyningen. Hvorvidt nye anlæg vil overskride grænseværdierne for SO₂, NO_x og støv ved fyring med reservebrændsel er usikkert. Hvis fyringsanlæg i fremtiden i højere grad baseres på naturgas, som anført af Kommissionen, og der i højere grad skal udbygges med kombineret el- og varmfremstilling, som angivet i direktivets artikel 7, kan der opstå mangelsituationer på naturgas lokalt og måske også regionalt i kolde perioder. Det foreslås derfor at supplere bestemmelsen med "eller på grund af kapacitetsmæssige problemer i gasforsyningen". Forud for specialudvalgets møde den 24. november 1999 tilkendegav kommunen, at den ikke længere fastholdt sin tidligere bemærkning.

På specialudvalgsmøde den 29. maj 2000 ønskede Dakofa sammenhængen mellem dette direktiv og direktivet om forbrænding af affald afklaret. Greenpeace gjorde opmærksom på, at Greenpeace støtter en dansk linje, hvor der arbejdes for at undtagelsesordninger for gamle anlæg træder i kraft så tidligt som muligt. DI støttet af Danske Energiselskabers Forening gjorde opmærksom på, at den danske holdning vedrørende grænseværdierne i direktivforslaget virker uklar og ønskede, at der blev rettet op på dette.

-

Ad punkt 2 - Forslag til Europa Parlamentets og Rådets direktiv om nationale emissionslofter

KOM(99)0125-99/0067

Genoptryk (nyt markeret)

1. Status

Kommissionen oversendte den 16. juli 1999 ovennævnte forslag til medlemsstaterne.

Forslaget har hjemmel i artikel 175, stk. 1, TEF (tidligere artikel 130 S) og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF (tidl. artikel 189B).

Baggrunden for forslaget er Kommissionens forpligtelse til i henhold til EU's forsuringstrategi og Rådskonklusionerne af december 1997 at fremsætte forslag til begrænsning af både den fotokemiske forurening med ozon og forsuringen. Det foreliggende direktiv er fremsat af Kommissionen sammen med et direktiv om luftens indhold af ozon.

Folketingets Europaudvalg har fået oversendt et grundnotat den 30. september 1999. Sagen har været forelagt Folketingets Europa udvalg den 8. oktober 1999, den 10. december 1999 og den 17. marts 2000 til orientering forud for Rådsmøderne (Miljø) den 12. oktober 1999, den 13. december 1999 og den 30. marts 2000.

Formandsskabet har sat punktet på dagsordenen på Rådsmøde den 22. og 23. juni med henblik på en fælles holdning.

Europa-Parlamentet har afgivet udtalelse om forslaget den 17. marts 2000.

2. Formål og indhold

Formålet med direktivet er at begrænse emissionerne af forsurende og eutrofierende stoffer og ozonforløbere for at forbedre beskyttelsen af miljøet og menneskers sundhed mod risikoen for negative virkninger fra forsuring, eutrofiering af jordbunden og troposfærisk ozon, idet målet på langt sigt er, at de kritiske niveauer og belastninger ikke overskrides, og at alle mennesker beskyttes effektivt mod de erkendte sundhedsfarer som følge af luftforurening.

Forsuring, eutrofiering og ozon er miljømæssigt sammenhængende problemer forårsaget af emissioner af svovldioxid (SO₂), kvælstofoxider (NO_x), flygtige organiske forbindelser (VOC) og ammoniak (NH₃). Det er Kommissionens udgangspunkt, at der ved at betragte de fire stoffer over en kam sikres den nødvendige sammenhæng i EU's bekæmpelsesstrategi.

Den overordnede miljømålsætning for de nationale emissionslofter er bl.a. inden udgangen af 2010 at mindst halvere størrelsen af de arealer, hvor de kritiske forsuringbelastninger er overskredet i forhold til 1990. Denne målsætning skal være opfyldt i samtlige kvadrater på 150 x 150 km, som EU-landene af beregningsmæssige årsager er opdelt i.

Kommissionen har ud fra den overordnede målsætning og i samarbejde med International Institute for Applied System Analysis (IIASA) i Østrig for hvert af de fire stoffer beregnet et forslag til emissionslofter for hvert af de 15 EU-lande ved hjælp af den generelt accepterede beregningsmodel, RAINS. I beregningerne er der taget hensyn til den geografiske placering af de områder,

hvor den kritiske belastning er overskredet, kildernes beliggenhed, den bedste til gængelige teknologi samt at reduktionerne bør ske på den mest omkostningseffektive måde. Beregningsgrundlaget har løbende været diskuteret med nationale eksperter. Ammoniakemissionen beregnet med RAINS-modellen kan ikke sammenlignes med emissionerne beregnet med nationale modeller, idet metoderne afviger fra hinanden.

De foreslåede emissionslofter, der skal være overholdt senest år 2010, fremgår for de enkelte medlemslande af Annex I til direktivet, og for Danmark af nedenstående tabel.

SO ₂			NO _x			VOC			NH ₃		
1990	2010	%	1990	2010	%	1990	2010	%	1990	2010	%
182	77	-58	282	127	-55	178	85	-52	122	71	-42

Tabel 1. De danske emissioner for 1990 og Kommissionens forslag til emissionslofter for år 2010, angivet i 1000 tons samt reduktionsprocenterne.

Desuden indeholder forslaget bestemmelser om

- opstilling af nationale programmer inden 1. oktober 2002 til sikring af at emissionslofterne kan opfyldes i 2010 og revision senest 1. oktober 2004,
- udarbejdelse af både nationale emissionsoversigter for de fire stoffer og fremskrivninger af deres emissioner frem til 2010,
- medlemslandenes rapportering til Kommissionen, og
- etablering en komité for at assistere Kommissionen.

Overvågningen er inddelt i en overvågning dels af kritiske belastninger (deposition), under hvilke der ikke antages at være tale om nævneværdige skadelige virkninger, dels af kritiske niveauer(luften), hvor der ved en overskridelse kan indtræde skadelige virkninger.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen vurderer, at nærheds- og proportionalitetsprincippet er overholdt, idet grænseoverskridende miljøproblemer må løses med en samordnet indsats og idet forslaget opstiller emissionslofter for medlemsstaterne baseret på en omkostningseffektiv fordeling af emissionsreduktioner mellem medlemsstater.

Forslaget er et delmål til udfyldning af EU's forsøringsstrategi (ingen overskridelser noget sted af kritiske belastninger).

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Det vurderes, at opfyldelse af allerede eksisterende lovgivning og miljømæssige målsætninger i det væsentlige vil være tilstrækkelig til at sikre den nødvendige reduktion i emissionen af de fire stoffer. Der tænkes fx her på de nationale og internationale målsætninger for CO₂ og andre drivhusgasser, kraftværkskvoterne for SO₂ og NO_x, svovlindholdet i brændsler, kravet om katalysatorer på nye personbiler samt Vandmiljøhandlingsplan II.

Økonomiske konsekvenser

Kommissionen har i forbindelse med forslaget fremlagt en vurdering af de økonomiske konsekvenser af forslaget for hvert medlemsland. Det fremgår heraf, at implementeringsomkostningerne for Danmark er skønnet til at være 5 mio. euro pr. år. Det skal bemærkes, at de 5 mio. euro (ca. 40 mio. dkr.) er de beregnede meromkostninger udover allerede eksisterende og vedtagne virkemidler, nationale som internationale. De 40 mio. kr. i ekstraomkostninger stamme r udelukkende fra reduktion af svovlemissionen fra kraftværkerne. Ekstraomkostningerne på 5 mio. euro pr. år skal sammenlignes med de årlige omkostninger på 623 mio. euro pr. år (ca. 4.7 mia. dkr.) for allerede eksisterende og vedtagne/planlagte virkemidler.

Der vil ikke være tale om kommunaløkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveau.

Forslaget skønnes at forbedre beskyttelsesniveauet ganske væsentligt såvel i EU som i Danmark, som angivet i nedenstående tabel 2.

	Ikke beskyttet økosystemer mod forsuring (i % af total økosystem)		Ikke beskyttet økosystemer mod eutrofiering (i % af total økosystem)		Plantevækstekspønering (ozon) (mio. ha. x overskridelse ppm.h)			Befolkningsekspønering (ozon) (mio. person ppm.h)		
	REF	NEL	REF	NEL	REF	NEL	Forskel	REF	NEL	Forskel
Danmark	2.3	¹⁾ 1.5	37.6	28.9	3	1	-67%	53	36	-32%
EU-total	4.3	¹⁾ 2.9	40.2	34.9	468	301	-36%	7183	5764	-20%

Tabel 2. Beskyttelsesniveauerne ved referencescenariet (REF) og ved de nye emissionslofter (NEL) for Danmark og for EU (år 2010).

1) For Danmark og EU-total var tallene i 1990 henholdsvis 13,8% og 24,7%

5. Høring

Der er ikke foretaget en ekstern høring af forslaget. Forslaget har været sendt i høring i EF-specialudvalget for miljø den 22. september 1999. På EF-specialudvalget for miljø den 24. november 1999 udtrykte det Økologiske Råd ønske om, at dette forslag ses i sammenhæng med forslaget om store fyringsanlæg og presset bør øges for reelt fremskridt på dette område. Greenpeace fandt, at det vil lle være ønskeligt med en tidligere revision af direktivforslaget.

På specialeudvalgsmøde den 8. marts 2000 fremkom følgende bemærkninger: Fødevareministeriet bad om at få oplyst grundlaget for beregning af NH₃ emissionerne fra landbruget, samt omkostningerne for landbruget. Danske Energiselskabers Forening stillede spørgsmål om de forventede omkostninger for de danske kraftværker. Det Økologiske Råd bemærkede, at tallet for NH₃ emissionerne ikke er i overensstemmelse med andre opgørelser fra DMU. Miljøstyrelsen oplyste, at baggrunden herfor er at DMU ikke har lagt sig fast på en endelig beregningsmetode.

på specialudvalgsrådet den 29. maj 2000 ønskede Landboforeningen oplyst og præciseret, hvilke emissionsgrænser (ECE-grænseværdierne eller Kommissionens), der vil blive indført med direktivet, samt baggrunden for beregningsforskellen mellem ECE-protokollen og Kommissionens forslag og sidst hvorvidt grundlaget for beregningerne af ammoniakemissionerne forelå. Miljøstyrelsen præciserede, at Kommissionens forslag til emissionsgrænser, som i store træk kun afviger fra ECE-tallene på svovl, vil blive indført med direktivet samt at beregningsforskellen kun består i, at ECE-protokollen dækker et større geografisk område, beregningsmodellen, RAINS, er den samme.

Ad punkt 3 - Fællesskabets Klimastrategi

1. Status

Der skal vedtages konklusioner under dette punkt. Formandskabets intentioner med det foreliggende udkast til konklusioner er dels at fastlægge Rådets (miljø) mandat på en række punkter i de internationale klimaforhandlinger frem mod den 6. partskonference (COP 6) til november 2000 under Klimakonventionen, og dels at genopfriske nogle sigtdepunkter i Fællesskabets forberedelse til ratifikation af Kyoto-protokollen.

Endelig ønsker formandskabet, at Rådet udtaler sig om Kommissionens Grøn bog om handel med emissioner af drivhusgasser inden for Den Europæiske Union - KOM (2000) 87 endelig udgave og Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om EU's politikker og foranstaltninger til reduktion af drivhusgasemissionerne: Mod et europæisk klimaændringsprogram - KOM (2000) 88 endelig udg.

Formandskabet har sat punktet på med henblik på rådskonklusioner.

Kommissionen fremsendte disse to tekster til Rådet den 10. marts 2000. Grundnotater er sendt til Folketingets Europaudvalg den 8. maj 2000.

2. Formål og indhold

Rådet (miljø) bekræfter indledningsvist fællesskabets vilje til at arbejde for en succesfuld implementering af Buenos Aires Action Planen og resultatet af COP 6. Samtidig understreger Rådet (miljø) vigtigheden af, at betingelserne for ratifikation og tidlig ikrafttræden af Kyoto-protokollen tilvejebringes. I denne forbindelse inviterer Rådet (miljø) medlemslandene til at tage de nødvendige skridt til forberedelse af ratifikation og opfordrer Kommissionen til i god tid at præsentere Rådet (miljø) for et forslag til fællesskabets implementering af Protokollen.

Rådet (miljø) understreger endvidere vigtigheden af vedtagelsen på COP 6 af et stærkt og omfattende overholdelsessystem, af klare og effektive regler for de tre Kyotomekanismer og for håndteringen af CO₂ optag, som sikrer Protokollens miljømæssige integritet og troværdighed samt en videre udvikling af rammerne for samarbejdet med udviklingslandene under Klimakonventionen.

Rådet (miljø) finder, at overholdelsessystemet bør indeholde de nødvendige elementer til at sikre overholdelsen af forpligtelserne, herunder et organ der kan afgøre og fremme overholdelse bl.a. ved konsekvenser for ikke-overholdelse med økonomisk virkning.

Rådet (miljø) anerkender, at der er mange udestående spørgsmål angående Kyoto-mekanismerne og finder, at reglerne bør indeholde klare kriterier for deltagelse, for supplementaritet og for kvalifikation af projekter, og at reglerne bør indeholde instrumenter, der minimerer risikoen for "oversalg" og ikke-overholdelse. Rådet (miljø) minder i den forbindelse om dets forslag til et konkret loft.

Rådet (miljø) peger endvidere særligt på behovet for en klar definition hhv. indikation af, hvilke projekter der er kvalificerede under Clean Development Mechanism (CDM), og taler for udviklingen af en positiv eksklusiv liste hhv. en positiv prioriteret liste.

Rådet (miljø) finder, at landespecifikke data og information må være til rådighed, så Parterne kan træffe velinformerede beslutninger om Protokollens artikler om CO₂-optag (3.3, 3.4 og 3.7). Rådet (miljø) understreger videre, at alle beslutninger om definitioner, metoder og opgørelsesregler bør afspejle ændringerne i de oplagrede kulstofmængder og ikke undergrave Konventionens og Protokollens overordnede mål.

Rådet (miljø) understreger behovet for konkret handling i samarbejdet med udviklingslandene, der sammenkæder kapacitetsopbygning, teknologioverførsel samt tilpasningsforanstaltninger og emissionsreduktioner. Rådet anmoder endvidere Kommissionen om at indikere, hvordan fællesskabets budgetter, programmer m.v. kan understøtte tiltrædelseslandene i at opfylde Kyotoforpligtelserne og udviklingslandene i at nå målene i Klimakonventionen.

Rådet (miljø) minder om, at beviseligt fremskridt i opnåelse af Annex B landenes forpligtelser under Protokollen skal være opnået inden 2005 og understreger, at gennemførelsen af nationale politikker og virkemidler er nødvendigt for at opnå emissionsreduktioner. Rådet (miljø) finder, at Workshopen i København er et nyttigt første skridt, og at

udveksling af information om politikker og virkemidler fremskynder i implementeringen af Konventionen og Protokollen på en miljømæssigt troværdig og omkostningseffektiv måde.

Rådet (miljø) hilser Kommissionens meddelelse Mod et europæisk klimaændringsprogram velkommen og noterer med bekymring den aktuelle udvikling i fællesskabets udledning af drivhusgasser. Rådet (miljø) støtter Kommissionens tilgang, der tager sigte på at forstærke politikker og virkemidler på fællesskabsplan så tidligt som muligt og på at undersøge forslag til udvikling af kvotehandel internt i f&a eligg;llesskabet.

Rådet (miljø) finder, at listen med politikker og virkemidler bidrager med konkrete elementer til en overordnet strategi for implementeringen af Kyoto-protokollen og er enig med Kommissionen i, at prioriteret handling bør ske indenfor energi, transport og industri. Baseret på klimaændringsprogrammets resultater opfordres Kommissionen til at fremlægge forslag så tidligt som muligt i 2001 samt inviteres til på Rådets (miljø) m&o slash;de i november 2000 at rapportere om fremskridt. Rådet (miljø) finder endvidere, at arbejdet med beskatning af energiprodukter på basis af Rådets (Ecofin) rapport bør fortsættes.

Rådet (miljø) hilser Kommissionens Grøn bog om handel med emissioner af drivhusgasser inden for Den Europæiske Union velkommen. Rådet (miljø) støtter en "learning-by-doing" proces og noterer udviklingen i en række medlemslande. Rådet (miljø) understreger, at handling internt i fællesskabet skal være i overensstemmelse med reglerne for international kvotehandel, og at alle sektorer bør bidrage til emissionsreduktioner.

Rådet (miljø) anerkender, at en langt større global indsats vil være nødvendig i de næste årtier. Rådet (miljø) understreger nødvendigheden af at skabe betingelserne for en bredere deltagelse og fremhæver i den forbindelse muligheden for at bruge andre internationale fora. Afslutningsvist understreger Rådet (miljø) udviklingslandenes bestræbelser for emissionsreduktioner og inviterer dem til at g&osl ash;re mere opmærksom på disse.

3. Konsekvenser

Rådskonklusionerne har ingen økonomiske konsekvenser for Danmark, ej heller kommunaløkonomiske.

4. Høring

Sagen har været forelagt på specialudvalget (miljø) den 29. maj 2000, hvor der fremkom følgende bemærkninger: Greenpeace lagde vægt på, at CO₂-optag og fossil brændselsudnyttelse ikke skulle kunne kvalificeres til CDM-projekter. Det Økologiske Råd fandt, at hvis fossile brændsler ikke kunne udelukkes fra en kvalificering, skulle der være krav om effektiv energiudnyttelse f.eks. gennem kombineret kraft og varmeproduktion.

Ad punkt 4 - Forslag til Europa-Parlamentets- og Rådets afgørelse om en fælles ramme for samarbejde til fordel for en bæredygtig udvikling af bymiljøet.

KOM (1999) 557 endelig udg.

Genoptryk (nyt markeret)

1. Status

Kommissionen sendte den 22.11.1999 ovennævnte forslag til Rådet.

Forslaget har hjemmel i artikel 175 stk 1 i TEF (tidligere artikel 130 S EF) og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF (tidligere artikel 189B).

Som begrundelse for forslaget anfører Kommissionen bekymringen for bymiljøets tilstand og de klare mangler, der er i gennemførelsen af miljølovgivningen på lokalt plan.

For at tage udfordringerne omkring bymiljøet op, kræves der:

- integrerede tiltag, som løser mere end et problem ad gangen
- politiske indgreb, som løser problemerne lokalt, frem for at skyde dem over på andre geografiske områder eller fremtidige generationer
- politiske løsninger, der fører til ændringer af de enkeltes forbrugsmønstre og adfærd hos alle vigtige aktører.

Arsagerne til, at der er klare mangler i gennemførelsen af fællesskabets miljølovgivning på lokalt plan, skal blandt andet findes i:

- mangel på oplysninger om god praksis for lokale myndigheder
- organisationsmæssige problemer
- dårligt forhold mellem finansielle midler og ansvar
- borgernes og virksomhedernes modvilje mod at ændre deres adfærd.

Kommissionen erkendte med vedtagelsen af meddelelsen om "Bæredygtig byudvikling i Den Europæiske Union: Rammer for Handling" af 28.oktober 1998 et behov for fortsat at yde støtte til netværksaktiviteter mellem lokalmyndigheder og for at fortsætte Agenda 21 arbejdet på lokalt niveau med særlig henvisning til kampagnen for bæredygtige byer i Europa og en række bynetværk. I meddelelsen anførte Kommissionen, at den "vil sikre det nødvendige lovgrundlag for at finansiere sådanne aktiviteter på et flerårigt grundlag".

Forslaget skal derfor ses som en opfølgning herpå.

Grundnotat om forslaget er sendt til Folketingets Europaudvalg den 15. februar 2000.

Formandskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på en statusrapport.

2. Formål og indhold

2.1 Kommissionens forslag

Kommissionen anfører, at forslagets formål er, at indføre en fælles samarbejdsramme, der skal fremme udarbejdelse, udveksling og indførelse af regler for god praksis på området bæredygtig byudvikling og lokal Agenda 21, for at lette gennemførelsen af Fællesskabets miljølovgivning på lokalt plan.

Forslaget giver mulighed for at yde finansiel støtte til:

- information, oplysningskampagner og samarbejde m.v. om bæredygtig byudvikling, bymiljø og lokal Agenda 21, inklusive udvikling og overførsel af god praksis (40% af midlerne)
- samarbejde mellem aktører (net af byer) involveret i bæredygtig udvikling og lokal Agenda 21 på europæisk niveau, herunder bl.a. dialog, samarbejde og informationsudveksling mellem nettene af lokale myndigheder organiseret på europæisk niveau og Fællesskabets institutioner, støtte til indgåelse af partnerskaber m.v. (40% af midlerne)
- ledsageforanstaltninger, der er nødvendige for at analysere og evaluere aktiviteterne inden for bæredygtig udvikling og lokal Agenda 21, herunder bl.a. rapporter om niveau, betydning og art af de bymæssige problemer, der kan tænkes behandlet på fællesskabsplan (20% af midlerne).

Parterne i den samarbejdsramme, der lægges op til, er på den ene side Kommissionen og på den anden side "Kampagnen for bæredygtige byer i Europa" og netværker af byer. Samarbejdsrammen og dermed støtten omfatter bynetværk, der er tilsluttet kampagnen, men også andre aktører kan søge. Endelig vil antallet af netværk og byer, der deltager i samarbejdsrammen kunne vokse og komme til at udstrække sig til landene i Central- og Østeuropa.

Samarbejdsrammen skal være på plads senest den 1. januar 2001 og løbe indtil 31. december 2004 med en planlagt midtvejsevaluering. Det påtænkte budget for denne 4-årsperiode er på 12,4 mio. EUR.

De netaktiviteter, der skal medfinansieres via samarbejdsrammen, skal udvælges af Kommissionen på baggrund af overordnede kriterier, som:

- rimeligt forhold mellem omkostninger og fordele,
- en varig multiplikatoreffekt på europæisk plan, et effektivt og afbalanceret samarbejde mellem de forskellige partnere med hensyn til planlægning og gennemførelse af aktiviteterne samt den finansielle deltagelse,
- et bidrag til et multinationalt tiltag og navnlig til et grænseoverskridende samarbejde inden for Fællesskabet og eventuelt ud over dets grænser med nabolandene,
- et bidrag til et tiltag på tværs af flere sektorer
- aktiv indsats fra alle deltagere, herunder repræsentanterne for det civile samfund.

—

2.2. Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at forslagets mål - udveksling på europæisk plan af god praksis og formidling af oplysninger til de lokale myndigheder via europæiske net(værk) - ikke kan opfyldes tilstrækkeligt af medlemsstaterne og derfor bedre kan gennemføres på fællesskabsplan, hvilket er i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet. Beslutningen rækker ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå de opstillede mål.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Der er ingen lovgivningsmæssige konsekvenser af forslaget.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Da der er tale om mulighed for støtte til frivillige netværk af byer, der arbejder mod en bæredygtig byudvikling er der heller ingen forpligtende økonomiske eller administrative konsekvenser for de statslige myndigheder.

For amter og kommuner derimod kan der blive tale om positive økonomiske konsekvenser i det omfang, de er tilsluttet netværk, der måtte komme i betragtning til støtte fra ordningen. Derudover kan der blive tale om medfinansiering af aktiviteter, hvortil der modtages støtte og administrative konsekvenser i forbindelse hermed. De økonomiske og administrative konsekvenser af forslaget for de lokale myndigheder (amter og kommuner) vil således afhænge af det omfang, hvori de deltager i netværksarbejdet, og hvilke aktiviteter der konkret bliver tale om.

Forslagets karakter af etablering af en støtteordning medfører ingen direkte økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervsliv eller forbrugere i Danmark.

Beskyttelsesniveau

Forslaget vurderes at have en neutral indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark, idet ingen danske regler påvirkes af forslaget. Set ud fra et overordnet synspunkt vil enhver form for støtte til en bæredygtig udvikling af bymiljøet være ønskelig og påvirke miljøtilstanden i Danmark i positiv retning.

Forslaget vurderes at have en neutral indvirkning på beskyttelsesniveauet i EU, idet der ikke ændres på indholdet i miljølovgivningen. En større lokal gennemførelse af Fællesskabets miljølovgivning vil dog alt andet lige have en positiv indvirkning på miljøtilstanden overalt i Fællesskabet.

5. Høring

Forslaget har været udsendt i høring den 20. december 1999 til 7. januar 2000 hos 47 interessenter.

Der er indkommet bemærkninger fra 8 interessenter.

Den generelle modtagelse har været positiv.

Københavns Kommune (Miljø- og Forsyningsforvaltningen/Miljøkontrollen): Er af den opfattelse at det er overordentligt vigtigt, at der ydes støtte til arbejdet frem mod en bæredygtig udvikling af de europæiske byer, blandt andet gennem de i forslaget fremhævede punkter. Miljøkontrollen ser særdeles positivt på det fremlagte forslag, men gør dog opmærksom på, at høringssvaret ikke har været et forelagt for Miljø- og Forsyningsudvalget.

—
Det Økologiske Råd: Generelt positiv overfor initiativet. Foreslår at forslagets målformuleringer drejes fra i hovedtræk at støtte mere topstyrede virkemidler, såsom informationskampagner og netværksaktiviteter til mere direkte at kunne støtte lokale aktive Agenda 21-grupper og organisationers konkrete aktiviteter, der fremmer en bæredygtig udvikling i de byer, der er tilknyttet netværkene. Særligt lægge særlig vægt på, at det bliver muligt at opnå støtte til initiativer, der begrænser det brændstofkrævende transportforbrug og indsatser,

der begrænser byernes energiforbrug både i offentligt og privat regi. Det bemærkes at projekterne ud over deres miljømæssige effekter bør vurderes i forhold til deres mulighed for at forbedre byernes sociale og kulturelle niveauer, netværk og indsatser i lighed med formuleringerne fra Rio. Der advares mod at ordningen udformes, så det bliver for let at opnå støtte til projekter, som de respektive byer alligevel ville have udført. Og der ses en fare for at overførsel af god praksis kan få en tendens af markedsføring af enkelte byers miljøprofil snarere end reel videregivelse af erfaringer og opnåede resultater. Kravet om multiplikatoreffekt på europæisk plan og multinationalt tiltag er beskrevet for upræcist i forslaget, og sådanne krav kan få en tendens til at frasortere lokale effektive initiativer, som er tilpasset det enkelte lands eller bys lokale muligheder for forandring.

DSB: Mener det er oplagt, på baggrund af transportsektorens indvirkning på klimaændringerne, at der i forslaget tilføjes noget om muligt samarbejde omkring trafikspørgsmål mellem forskellige aktører. Samarbejde, der kan medvirke til at overflytte passagerer fra privatbilisme til kollektiv trafik, har størst miljømæssigt potentiale i byerne, og et sådant samarbejde skal netop ske på lokalt plan. DSB foreslår derfor at følgende tekst indføres på s. 11 (i bilaget) under punkt B: "Fremme af dialogen og samarbejdet mellem trafikselskaber og lokale myndigheder for at fremme den kollektive trafik i byerne (i erkendelse af, at personrejser/transport foregår fra dør til dør og at hele rejsen skal være attraktiv og konkurrencedygtig i forhold til bilen)". DSB har mange erfaringer med samarbejde mellem forskellige aktører på trafikområdet og konklusionerne fra disse kunne være oplagte at udsprede via støtte til projekter på tværs i Fællesskabet.

Friluftsrådet: Finder det yderst relevant at etablere en ramme for samarbejdet til fordel for en bæredygtig udvikling af bymiljøet. Rådet er enig i at der er behov for integrerede tiltag, der løser mere end et problem ad gangen, som løser problemerne lokalt og politiske løsninger, der fører til adfærdændringer hos de vigtigste aktører. De beskrevne handlinger retter sig primært mod myndighederne - på alle niveauer, men selve forslaget retter sig kun mod lokalmyndighederne. Friluftsrådet finder, at der er et påtrængende behov for en national politisk opfølgning. Yderligere peges der på, at der i forslaget i højere grad burde være gjort rede for, hvordan lokale myndigheder forventes at samarbejde med borgere og lokale aktører, herunder NGO'er. Efter Friluftsrådets opfattelse bør forslaget stille krav om, at lokalmyndighederne, Kampagnen for bæredygtige byer i Europa og netværk af byer for at opnå støtte skal etablere samarbejde med borgere/aktører og NGO'er. Som konsekvens heraf foreslås følgende ændring af beskrivelsen af de mulige projektleverancer (s. 4 næstsidste afsnit) "Projektleverancerne bliver: undersøgelser, teknisk bistand, udvikling af nye værktøjer, demonstrationsprojekter, NGO-aktiviteter og konferencer".

Forslaget har yderligere været i høring i Specialudvalget for miljø den 3. februar 2000, hvorved der ikke fremkom yderligere bemærkninger.

Forslaget har yderligere været i høring i Specialudvalget for miljø den 29. maj 2000, hvorved der ikke fremkom yderligere bemærkninger.

Ad punkt 5 - Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om vedtagelse af listen over prioriterede stoffer inden for vandpolitik

-

1. Status

Kommissionen sendte den 9. februar 2000 ovennævnte forslag til Rådet.

Forslaget har hjemmel i artikel 175 stk 1 i TEF (tidligere artikel 130 S), og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF (tidligere artikel 189B)

Forslaget er en beslutninger, der træffes i henhold til direktiv om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger, som rådet fastlagde en fælles holdning til den 22. oktober 1999. Når dette direktiv er vedtaget vil dette danne retsgrundlag for beskyttelsen af det europæiske vandmiljø. Således fastlægger direktivet Fællesskabets strategi for indførelsen af harmoniserede kvalitetsnormer og harmoniseret emissionskontrol af farlige stoffer i direktivets artikel 16 herunder konkret forslag til en liste over prioriterede stoffer, der skal prioriteres med henblik på en indsats ud fra den risiko de har for vandmiljøet.

Folketinget Europaudvalg har ikke modtaget grundnotat om forslaget.

Europa Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

Formandskabet har sat punkt på dagsordenen med henblik på at orientere om status for forhandlingerne.

2. Formål og indhold

Formålet er, at beslutte listen over prioriterede stoffer i Europa-Parlamentets og Rådets direktivforslag om Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger i henhold til art. 16 stk 2 for fastlæggelse af direktivet Fællesskabets strategi for indførelsen af harmoniserede kvalitetsnormer og harmoniseret emissionskontrol af farlige stoffer.

Europa-Parlamentets og Rådets forslag til VRD, indfører således i artikel 16 stk. 2. en videnskabeligt baseret procedure til identificering af prioriterede stoffer på grundlag af den fare, de udgør for vandøkosystemet. Proceduren giver en praktisk mulighed for at anvende en forenklet risikobaseret vurderingsprocedure, der er baseret på videnskabelige principper, hvor der navnlig tages hensyn til

- dokumentation for det pågældende stofs direkte farlighed, herunder navnlig dets akvatiske økotoxicitet og humane toksicitet via akvatiske eksponeringsveje,
- dokumentation fra overvågning af udbredt miljøforurening og
- andre påviste faktorer, der kan tyde på mulighed for udbredt miljøforurening, såsom den producerede eller anvendte mængde af det pågældende stof og brugsmønstre;

Listen over prioriterede stoffer vil således udgøre noget af det vigtigste grundlag for EU's indsats og udvikling af emissionskontrol og harmoniserede kvalitetsnormer i arbejdet beskyttelse af Fællesskabets vandmiljø.

Kommissionen har på det grundlag udviklet en generelt accepteret ordning til at fastlægge en prioritering på et kombineret grundlag af overvågning og modelberegning (COMMPS proceduren - **c**ombined **m**onitoring-based and **m**odelling-based **p**riority **s**etting) i samarbejde med eksperter fra berørte parter, som involverer EU kommissionens videnskabelige Komité for Toksicitet, Økotoksicitet og Miljø, medlemsstater, EFTA-lande, Det Europæiske Miljøagentur, europæiske erhvervssammenslutninger og europæiske miljøorganisationer.

COMMPS proceduren medfører at stoffer, for hvilke der findes tilstrækkelige data, bliver ordnet på en automatiseret måde i en bestemt rangfølge afhængig af den relative risiko de udgør for vandmiljøet. På det grundlag anvendes eksperters vurderinger til den endelige udvælgelse af prioriterede stoffer. Der er udarbejdet flere risikobaserede rangfølgelister:

- En liste, hvor der er anvendt eksponeringskøn baseret på data om overvågning af overfladevand (overvågningsbaseret liste)
- En liste, hvor der er anvendt eksponeringskøn baseret på data om modelberegninger for overfladevand (modelberegningbaseret liste).
- En liste, hvor der er anvendt eksponeringsskøn baseret på data om overvågning af sedimenter (sedimentliste)
- Flere rangfølger for metaller baseret på forskellige scenarier for eksponering og virkning (metallister).

I de forskellige eksponeringsscenarier indgår stoffernes iboende egenskaber, hvoraf der inddrages økotoksiske effekter for akvatiske organismer, bioakkumulering og human effekter. For de forskellige rangfølgelister udvælges en delmængde af de højest placerede "kandidater til prioriterede stoffer."

Kandidatstofferne der har været grundlag for prioriteringsprocessen er udvalgt fra eksisterende EU- og internationale stoflister samt stoffer identificeret gennem monitoring.

Den prioriterede stofliste indeholder følgende stofgrupper:

Pesticider (i alt 11)

Klororganiske forbindelser (i alt 7)

Metaller og metalforbindelser (Bly, Cadmium, Kviksølv og Nikkel)

Polyaromatiske hydrocarboner

Alkylfenoler

Kortkædede-kloralkaner

Bromdiphenylether (Bromerede flamme hæmmere)

Tributyltin forbindelser

Herudover indeholder listen følgende enkeltstofferne:

DEHP

Benzen

Naphthalen

Kommissionen anfører, at forslaget liste over prioriterede stoffer, der fastlægges ved denne beslutning erstatter listen over stoffer i Kommissionens meddelelse til Rådet af 22. juni 1982 om farlige stoffer, som modtages i liste 1 i Rådets direktiv 76/464/EØF.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at forslaget fastlægger vandrammedirektivets liste over prioriterede stoffer som nævnt i dette direktivs art 16 stk 2, hvorfor der ikke i beslutningen tages stilling til nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet.

—

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige, økonomiske og administrative samt beskyttelsesmæssige konsekvenser:

Listen over prioriterede stoffer medføre i sig selv ikke yderligere forpligtelser for medlemsstaterne ud over dem, der allerede pålægges ved Rådets direktiv 76/464/EØF og ved forslaget til rammedirektiv for vandpolitikken. Forslaget medfører derfor ikke yderligere lovgivningsmæssige, administrative, økonomiske eller beskyttelsesmæssige konsekvenser for medlemsstaterne end der vil være forbundet med gennemførelsen af Vandrammedirektivet.

5. Høring

Forslaget har været drøftet i Specialudvalget for miljø den 29 maj 2000. Greenpeace fandt, at man bør arbejde for at alle stoffer skulle med. Greenpeace efterlyste endvidere en model for at vurdere effekterne på grundvandet, og ønskede at man fra dansk side arbejdede for at den danske strategi for grundvandsovervågning indgik som grundlag for prioriteringen af stoffer. Dansk Miljøcenter fandt, at LAS burde være på listen, og det Økologiske Råd fandt, at arsen og chrom ligeledes burde indgå på listen.

Ad punkt 6 - Fællesskabets kemikaliestrategi

1. Status

Formandsskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på information fra Kommissionen om status for arbejdet.

Punktet har tidligere været behandlet på Rådsmøde (miljø) den 13.-14. december 1999 som status for arbejdet. Heller ikke i denne forbindelse er der modtaget dokumenter på punktet.

Folketingets Europaudvalg har ikke tidligere modtaget grundnotat om strategien. Aktuelt notat om punktet er imidlertid tidligere fremsendt den 3. december 1999.

2. Formål og indhold

På miljøministrenes uformelle møde den 24.-26. april 1998 i Chester påtog Kommissionen sig at udarbejde en rapport om Fællesskabets politik på kemiklaieområdet. Denne rapport - Kommissionens Meddelelse om status for EU's kemikalielovgivning, hvori der indgik en vurdering af nøgledirektiverne på området - blev forelagt for Rådet den 11. december 1998.

Rådet (miljø) vedtog på samlingen den 20.-21. december 1998 en række proceduremæssige og generelle konklusioner på baggrund af denne rapport. I konklusionerne gives der udtryk for behovet for at arbejde med udviklingen af en integreret og sammenhængende strategi for Fællesskabets kommende kemikaliepolitik, som i tilstrækkelig grad afspejler forsigtighedsprincippet og bæredygtighedsprincippet, og som præciserer de forpligtelser, der påhviler de involverede parter, så det bliver muligt at sikre et højt beskyttelsesniveau for menneskers sundhed og for miljøet i et marked for kemikalier under hurtig udvikling, og så det indre marked kan fungere effektivt.

Rådet besluttede desuden at udarbejde en række mere principielle konklusioner.

Rådet (miljø) vedtog på samlingen den 24.-25. juni 1999 sådanne principielle konklusioner. Heri påpeges bl.a., at der er en række mangler i udformningen og gennemførelsen af den nuværende EF-metode til vurdering og regulering af kemikalier, herunder især risikovurderingen af stoffer. Rådet noterer sig endvidere med tilfredshed Kommissionens planer om at fremlægge et

politikdokument , hvori den ny kemikaliestrategi og fors kellige reguleringsmuligheder vil blive skitseret. Rådet opfordrer bl.a. Kommissionen til at basere sin strategi på forsigtighedsprincippet, målsætningen om bæredygtighed og det indre markeds effektive gennemførelse. Kommissionen opfordres desuden til at fremlægge et politikdokument om en ny kemikaliestrategi senest ved udgangen af 2000 og regelmæssigt fra anden halvdel af 1999 at rapportere til Rådet om de fremskridt, der er gjort.

3. Nærheds og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke redegjort herfor.

4. Konsekvenser for Danmark

Disse kendes endnu ikke. En vedtagelse af en strategi vil dog ikke i sig selv medføre lovgivningsmæssige, økonomiske eller administrative konsekvenser for Danmark.

5. Høring

Sagen har været til høring i Specialudvalget (miljø) den 29. maj 2000, hvorved der ingen bemærkninger kom til sagen.

-

-

-

Ad punkt 7 - Kommissionens forslag til EF-rammebestemmelser for statsstøtte til miljøbeskyttelse.

-

Genoptryk

-

1. Baggrund og indhold

De gældende rammebestemmelser for statsstøtte til miljøbeskyttelse udløber den 30. juni 2000. Kommissionen har derfor udarbejdet et udkast til reviderede rammebestemmelser for miljøstøtte.

Anvendelsesområde og definitioner

Det fremgår af udkastet, at de nye rammebestemmelser vil gælde for støtte til miljøbeskyttelse inden for alle de sektorer, der reguleres af EF-traktaten. Det gælder også sektorer omfattet af EF's sektorspecifikke statsstøtteregler (forarbejdning af stål, skibsbygnings-, motorkøretøjs- og kunstfiberindustrien, transportsektoren, landbrug og fiskeri). Dog vil rammebestemmelserne ikke gælde for de landbrugsvarer, der er omfattet af EF-traktatens bilag I.

Støtte til forskning og udvikling samt uddannelse på miljøområdet vil blive behandlet efter de særlige rammebestemmelserne om støtte til henholdsvis forskning og udvikling og uddannelse. De særlige forhold for Central- og Østeuropa vil blive taget op i forbindelse med tiltrædelsesforhandlingerne.

Kommissionens miljøpolitiske overvejelser

På baggrund af særligt det 5. miljøprogram finder Kommissionen, at dens politik for kontrol med statsstøtte til miljøbeskyttelse skal opfylde to krav:

_ Den skal bidrage til, at markederne fungerer på konkurrencevilkår sideløbende med, at det indre marked søges virkeliggjort, og konkurrencen mellem virksomhederne øges, og

_ den skal bidrage til virkeliggørelsen af de miljøpolitiske mål som defineret i EF's femte miljøprogram, navnlig med hensyn til en bæredygtig udvikling.

De bedste midler til at nå dette mål er efter Kommissionens opfattelse internalisering af miljøomkostninger og anvendelse af instrumenter baseret på markedskræfterne.

Kommissionen finder ikke længere, at der skal kunne ydes støtte til at opveje den manglende internalisering af omkostninger. Efter de nye rammebestemmelser vil det herefter ikke være muligt at yde støtte til investeringer, der udelukkende har til formål at bringe virksomheden i overensstemmelse med eksisterende eller nye tekniske EF-standarder på miljøområdet. Støtte kan derimod være hensigtsmæssig, når den udgør et incitament til at nå et højere beskyttelsesniveau end påkrævet ifølge EF-standarderne.

Generelle betingelser for godkendelse af miljøstøtte

Investeringer: Det følger af udkastet, at Kommissionen vil kunne godkende støtte til investeringer i forbindelse med virksomhedernes anvendelse af strengere standarder end de gældende EF-standarder. På samme betingelser kan der ydes støtte til at foretage investeringer på områder, hvor der ikke er obligatoriske EF-standarder, samt til investeringer, der er nødvendige for at bringe virksomheden i overensstemmelse med nationale standarder, der er strengere end de gældende EF-standarder.

Støtten kan udgøre indtil 30 % brutto af de støtteberettigede omkostninger. Den tilladte støtteintensitet kan dog forhøjes med 10 % for små og mellemstore virksomheder, ligesom støtteintensiteten kan forhøjes i regionalområder.

Investeringer i energibesparelser sidestilles med investeringer i miljøbeskyttelse og kan godkendes på lige vilkår. Også investeringer til fremme af kombineret el- og varmeproduktion vil efter omstændighederne kunne godkendes efter rammebestemmelserne.

Investeringer til fremme af vedvarende energi (VE) sidestilles med investeringer i miljøbeskyttelse på områder, hvor der ikke er fastsat obligatoriske standarder. Sådanne investeringer kan støttes med samme støttesats som øvrige miljøinvesteringer. Kommissionen er særligt positiv overfor støtte til

fotovoltaisk energi (solenergi), vindenergi (på visse betingelser) og energi fremstillet af biomasse. For investeringer til fremme af disse energikilder kan støttesatsen på 30 % forhøjes med 10 %.

De støtteberettigede investeringer kan f.eks. være; investeringer i grundarealer, bygninger, anlæg og udstyr, der har til formål at fjerne gener ved forurening.

Støtteberettigede omkostninger

_ Det er kun de ekstra miljøomkostninger til initialinvesteringer, der er nødvendige for at nå de opstillede mål, som er støtteberettigede.

Rensning af forurenede industrigrunde

Investeringer vedrørende udbedring af miljøskader på forurenede industrigrunde, kan være omfattet af rammebestemmelserne. Såfremt det ikke er muligt at udpege den ansvarlige for forureningen eller drage vedkommende til ansvar, vil den virksomhed, der foretager arbejdet, kunne modtage støtte i overensstemmelse med rammebestemmelserne.

Flytning af virksomheder

Støtte til flytning af virksomheder kan efter Kommissionens opfattelse ikke i sig selv udgøre miljøstøtte. Sådan støtte er derfor ikke omfattet af rammebestemmelserne.

Driftsstøtte

Kommissionen fastslår i udkastet sit generelt negative syn på driftsstøtte. På miljøområdet kan denne form for støtte dog godkendes i særlige tilfælde, navnlig for at sikre lanceringen af nye produkter eller tjenester, der er klart mindre forurenende, men hvis produktionsomkostninger indtil videre er markant højere end produktionsomkostningerne for traditionelle produkter. Det drejer sig om:

_ støtte til forvaltning af ikke-industrielt affald

_ støtte på energiområdet

Der opstilles følgende generelle betingelser for godkendelse af driftsstøtte:

_ Støtten er degressiv og kan højst ydes i 5 år, hvilket berettiger til en støtteintensitet på op til 100 % det første år, eller

_ Støtten er ikke-degressiv og kan ydes i 5 år. I sidstnævnte tilfælde kan støtteintensiteten højst udgøre 50 % af de støtteberettigede omkostninger.

Driftsstøtte i form af afgiftslempelser eller -fritagelser behandles særskilt i udkastet. Generelt vil Kommissionen betinge sig, at de pågældende foranstaltninger yder et væsentligt bidrag til miljøbeskyttelsen. Fritagelser, der udelukkende gælder de virksomheder, hvis aktiviteter skader miljøet mest eller f.eks. forbruger mest energi, kan kun indrømmes i tilfælde, hvor de er absolut nødvendige og kun for en begrænset periode. Lempelserne eller fritagelserne må endvidere kun vedrøre nye afgifter, der indføres af miljøbeskyttelseshensyn.

Der vil blive stillet følgende betingelser for godkendelse af støtte i form af afgiftslempelser og fritagelser:

_ Degressiv støtte kan højst ydes i 5 år og støtteintensiteten kan være indtil 100 % af afgiftsbeløbet det første år, men skal derefter gradvist nedsættes til en nulsats ved udgangen af det femte år. For storforbrugere af energi skal støtteintensiteten imidlertid fra starten være begrænset til 85 %.

_ Ikke-degressiv støtte kan ydes i 5 år, men støtteintensiteten skal være begrænset til 50 % af det normale afgiftsbeløb.

Der kan på energiområdet være tale om, at det er nødvendigt at fortsætte afgiftslempelsen/fritagelsen i over 5 år. Dette vil kunne godkendes, hvis det er strengt nødvendigt, og det kræver, at støtteintensiteten nedsættes i forhold til den første 5-års periode.

Driftsstøtte til vedvarende energi (VE) udgør normalt miljøstøtte og kan derfor være omfattet af rammebestemmelserne. På dette område finder Kommissionen imidlertid, at der kan være behov for særlige bestemmelser, da denne form for energi kan have svært ved at konkurrere med traditionelle energiformer.

Generelt kan der ydes driftsstøtte til VE på samme vilkår, som gælder for driftsstøtte til andre former for miljøstøtte.

For at tage højde for de specifikke forhold på dette område, kan medlemsstaterne dog ligeledes tildele støtte i forhold til antal kWh, som et anlæg til fremstilling af VE skal fremstille og sælge for at være rentabelt. De støtteberettigede omkostninger skal i så fald begrænses til forskellen mellem produktionsomkostningen pr. enhed for elektricitet fremstillet af den pågældende vedvarende energikilde og markedsprisen. Ved fastsættelsen af driftsstøttebeløbet bør der endvidere tages højde for eventuel investeringsstøtte til samme anlæg.

Politikker for nedbringelsen af drivhusgasser

Udkastet til rammebestemmelser indeholder et afsnit om de foranstaltninger og instrumenter, som medlemsstaterne kan anvende for at nedbringe drivhusgasserne - samt herunder for, hvornår tildeling af emissionsrettigheder kan udgøre statsstøtte efter EF-traktaten.

Passende foranstaltninger

Udkastet indeholder et forslag til passende foranstaltninger, som medlemsstaterne skal foretage med henblik på at bringe gældende ordninger i overensstemmelse med de nye rammebestemmelser. Det foreslås herunder, at alle eksisterende miljøstøtteordninger skal bringes i overensstemmelse med de nye regler inden 1. juli 2001.

—

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen berører ikke nærheds- og proportionalitetsprincippet i udkastet.

3. Gældende dansk ret

Der er ikke gældende dansk ret på området.

4. Høring

Kommissionens forslag til reviderede rammebestemmelser for statsstøtte til miljøbeskyttelse har været i høring blandt medlemmerne af specialudvalget for industri- og regionalpolitik, hvor en række offentlige myndigheder og interesseorganisationer er repræsenteret.

I forbindelse med denne høring har Dansk Industri (DI) givet udtryk for, at man finder forslaget særdeles problematisk for så vidt angår bestemmelserne i forslaget vedrørende afgiftslempelser og -undtagelser. DI vurderer, at disse bestemmelser vil kunne få vidtrækkende konsekvenser for medlemsvirksomhederne i relation til blandt andet de grønne afgifter.

Skibsværftsforeningen har givet udtryk for, at man er enig med Kommissionen i, at et væsentligt element i rammebestemmelserne bør være at sikre, at markederne fungerer på markedsvilkår, således at støtte til miljøformål ikke bruges til at forvride konkurrenceforholdene.

—

Ad punkt 8

AKTUELT NOTAT

Genoptryk (nyt markeret)

om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (vandrammedirektivet).

- Forligsudvalgsprocedure

KOM(97)49, KOM(97)614 og KOM(1998)76

1. Status

Rådet modtog den 16. april 1997 fra Kommissionen ovennævnte forslag til direktiv om rammerne for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (nu direktiv om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger, herefter betegnet vandrammedirektiv).

Forslaget har hjemmel i artikel 250, stk. 2 i TEF (tidligere artikel 189A, stk. 2) og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF (tidligere artikel 189B).

Europa-Parlamentets miljøudvalg opfordrede i juni 1995 til en gennemgribende revision af Fællesskabets vandpolitik. Rådet anmodede i december 1995 Kommissionen om at udarbejde et rammedirektiv inden udgangen af 1996. Kommissionen vedtog herefter i februar 1996 en meddelelse om Fællesskabets vandpolitik med en anbefaling om vedtagelse af et rammedirektiv om vandressurser.

Efter en høring i bl.a. Rådet, Europa-Parlamentet og et bredt udvalg af berørte parter udarbejdede Kommissionen ovennævnte forslag. Grundnotat om forslaget blev fremsendt til Folketingets Europaudvalg 6. juni 1997.

Den 28. november 1997 modtog Rådet et ændret forslag fra Kommissionen. Baggrunden herfor var en beslutning i Kommissionen om at indarbejde dele af det oprindelige vanddirektiv om forurening forårsaget af udledning af visse farlige stoffer i vandmiljøet (76/464/EØF) i det nye direktiv.

Den 18. februar 1998 modtog Rådet et nyt ændret forslag fra Kommissionen. Baggrunden herfor var en anmodning fra Rådet og Europa-Parlamentet om, at direktivets bilag V, der indeholdt en generel beskrivelse af de tekniske specifikationer for definition, klassifikation og overvågning af overfladevandets og grundvandets tilstand, blev udarbejdet i større detaljer.

Direktivforslaget blev præsenteret af Kommissionen på rådsmødet (miljø) den 3.-4. marts 1997. Forslaget blev behandlet på rådsmøderne (miljø) den 19.-20. juni 1997, den 16. oktober 1997, den 16. december 1997, den 23. marts 1998, den 16.-17. juni 1998, hvor Rådet nåede frem til en fælles forståelse, samt den 11. marts 1999, hvor Rådet med enstemmighed nåede til en politisk fælles holdning. Rådet vedtog den fælles holdning som a-punkt på rådsmøde den 22. oktober 1999.

Europa-Parlamentet godkendte på plenarforsamlingen den 11. februar 1999 Kommissionens forslag med en række ændringer. Parlamentet vedtog på plenarforsamlingen den 16. februar 2000 ved beslutning en række ændringsforslag til Rådets fælles holdning.

Rådet drøftede de forestående forligsforhandlinger med Europa-Parlamentet på rådsmøde (miljø) den 30. marts 2000.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 13. juni 1997, den 10. oktober 1997, den 5. december 1997, den 20. marts 1998 og den 12. juni 1998 til orientering. Forslaget har været forelagt til forhandlingsoplæg den 12. juni 1998.

Forligsudvalgets første møde fandt sted den 23. maj 2000. Udvalget har 6 uger til at nå et resultat. Næste forligsudvalgsmøde forventes at finde sted den 28. juni 2000.

2. Formål og indhold

2.1 Kommissionens forslag

Direktivets overordnede formål er at fastlægge en ramme for beskyttelsen af Fællesskabets vandområder, som for vandløb og søer, flodmundinger, kystvande og grundvand:

- forebygger yderligere forringelse og beskytter og forbedrer vandøkosystemernes tilstand og, hvad angår deres vandbehov, også tilstanden for terrestriske økosystemer,
- fremmer bæredygtig vandanvendelse baseret på langsigtet beskyttelse af de tilgængelige vandressourcer,

og for territoriale og marine vande omfatter de krav til beskyttelse, som er fastsat i anden fællesskabslovgivning og i De forenede Nationers havretskonvention.

Direktivet skal herved bidrage til vandforsyning af den kvalitet og i den mængde, der er nødvendig for at opnå en bæredygtig udnyttelse af disse ressourcer.

Vandområder skal ifølge forslaget forvaltes på vandløbssystemniveau inden for vandområdedistrikter omfattende et eller flere vandløbssystemer med tilhørende grundvand og kystvand. For vandområdedistrikterne indføres passende administrative ordninger, herunder udpegning af ansvarlige myndigheder. Der kan etableres vandområdedistrikter på tværs af nationale grænser.

For hvert vandområdedistrikt skal udarbejdes en overordnet vandområdeplan på grundlag af en analyse af vandområdedistriktets karakteristika, en vurdering af menneskelige aktiviteter indflydelse på vandets tilstand og en økonomisk analyse af vandanvendelsen. Analyserne og vurderingerne skal være afsluttet ved udgangen af 2001.

Medlemsstaterne skal udpege alle betydelige vandmasser, der nu eller fremover skal anvendes til indvinding af drikkevand. Ud over at opfylde målene i vandrammedirektivet, skal vandet efter en eventuel vandbehandling opfylde kravene i drikkevandsdirektivet (80/778/EØF, som ændret ved 98/83/EF).

Der skal inden udgangen af 2001 oprettes registre over områder, der kræver særlig beskyttelse ifølge EU-lovgivning eller nationale eller lokale bestemmelser om beskyttelse af vandmiljøet eller om bevaring af levesteder for planter og dyr.

Medlemsstaterne skal udarbejde programmer for overvågning af vandmiljøet. Programmerne skal sikre, at der kan udarbejdes en sammenhængende og overordnet oversigt over vandets tilstand i vandområdedistrikterne og de tilstødende havområder. Overvågningen skal være i overensstemmelse med de tekniske forskrifter i direktivets bilag V. Der skal særskilt udarbejdes programmer for overvågning af beskyttede områder. Overvågningsprogrammerne skal være operationelle ved udgangen af 2001.

Medlemsstaterne skal iværksætte de foranstaltninger, der anses for at være nødvendige for at opfylde miljømålene, som er at:

- forebygge forringelse af overfladevandets og grundvandets tilstand,
- restaurere overfladevand og grundvand med henblik på at opnå god tilstand inden udgangen af 2010,
- opfylde normer og mål for beskyttede områder inden udgangen af 2010,
- eliminere forurening af vandområderne med prioriterede stoffer, samt
- overholde alle krav i anden fællesskabslovgivning vedrørende territoriale og marine vande og træffe alle foranstaltninger i overensstemmelse med international ret for at hindre og bekæmpe enhver forurening af havmiljøet.

Frister for opfyldelse af miljømålene kan kun fraviges, såfremt særlige forhold gør sig gældende. Der kan endvidere fastsættes mindre strenge mål, såfremt vandforekomsten er påvirket af menneskelig aktivitet i en sådan grad, at forbedring af tilstanden er uopnåelig eller urimeligt dyr.

Med henblik på opfyldelse af miljømålene skal medlemsstaterne inden for den overordnede vandområdeplan udarbejde og iværksætte indsatsprogrammer med

grundlæggende foranstaltninger og eventuelt supplerende foranstaltninger. Programmerne skal udarbejdes inden udgangen af 2004, og foranstaltningerne skal være operationelle ved udgangen af 2007. Programmerne skal revideres og eventuelt ajourføres hvert sjette år.

Grundlæggende foranstaltninger er obligatoriske og skal sikre bl.a. gennemførelse af eksisterende lovgivning af relevans for vandpolitikken, herunder anvendelse af en kombineret fremgangsmåde i forbindelse med eliminering af forurenede stoffer, jf. herunder, gennemførelse af princippet om fuld omkostningsdækning, kontrol med vandindvinding, forbud mod direkte udledning af forurenende stoffer til grundvand samt krav om forhåndstilladelser til udledning af forurenende stoffer og andre aktiviteter, der kan skade vandmiljøet. Supplerende foranstaltninger skal iværksættes, såfremt de grundlæggende foranstaltninger ikke alene kan sikre opfyldelse af målene.

Den kombinerede fremgangsmåde omfatter bekæmpelse af forurening ved kilden gennem fastsættelse af udlederkrav eller tilsvarende kontrolforanstaltninger samt miljøkvalitetskrav for de pågældende forurenende stoffer. Miljøkvalitetskravene er de kvalitetsmål, der er fastlagt under datterdirektiverne til direktivet om udledning af visse farlige stoffer (76/464/EØF). Anvendelse af den kombinerede fremgangsmåde indebærer, at såfremt udlederkrav baseret på bedste tilgængelige teknologi ikke sikrer opfyldelse af miljøkvalitetskravene, skal der træffes yderligere foranstaltninger.

Forslaget indeholder krav om, at medlemsstaterne senest i 2010 sørger for fuld omkostningsdækning i forbindelse med forsyningspligtydelser (vandforsyning og spildevandsbehandling), fordelt på private husstande, industri og landbrug. Hvor det er hensigtsmæssigt, fremsætter Kommissionen forslag, der sikrer, at miljø- og ressourceomkostninger afspejles i prisen for forsyningspligtydelserne. Medlemsstaterne skal opstille tidsplan for gennemførelse af fuld omkostningsdækning.

Vandområdeplanerne skal offentliggøres senest ved udgangen af 2004 og skal ajourføres inden udgangen af 2010. Udkast til planen skal offentliggøres mindst et år inden planperioden, og offentligheden skal gives mindst seks måneder til fremsættelse af bemærkninger.

Medlemsstaterne skal sende kopier af vandområdeplaner, herunder bl.a. et resumé af indsatsprogrammerne, samt udkast hertil til Kommissionen og Det Europæiske Miljøagentur.

Rådet vedtager på forslag fra Kommissionen særlige foranstaltninger mod vandforurening forårsaget af enkelte forurenende stoffer eller grupper af forurenende stoffer, der udgør en uacceptabel risiko for miljøet. Ved udarbejdelse af forslaget tager Kommissionen hensyn til henstilling fra medlemsstaterne og internationale organisationer og konventioner. Kommissionen kan desuden udarbejde strategier mod vandforurening med andre stoffer eller grupper af stoffer.

2.2 Europa-Parlamentets udtalelse om forslaget

Europa-Parlamentet har godkendt Kommissionens forslag og ændrede forslag til vandrammedirektiv med i alt 133 ændringer.

Parlamentet ønsker en styrket indsats mod udledning af miljøfarlige stoffer. Parlamentet ønsker således indføjet blandt de overordnede mål i direktivets formålsartikel - i overensstemmelse med Esbjerg-deklarationen fra den fjerde Nordsøkonference og OSPAR-aftalen - et mål om løbende at nedbringe udledninger, emissioner og tab af farlige stoffer til vandmiljøet med sigte på at bringe disse til ophør inden 2020. Målet ønskes endvidere indføjet blandt de konkrete miljømål, og foranstaltninger til opfyldelse heraf ønskes nævnt specifikt som grundlæggende foranstaltninger.

Parlamentet ønsker strammere betingelserne for fastsættelse af miljømål, der er lempeligere end de generelle mål.

Parlamentet ønsker alle omkostninger i forbindelse med forsyningspligtydelser dækket fuldt ud af de enkelte økonomiske sektorer, mindst opdelt på husholdninger, industri og landbrug. Hvor omkostningerne ikke kan fastsættes præcist, skal betalingen fastsættes på et niveau, der tilskynder til opfyldelse af miljømålene. Betalingen skal fastsættes i overensstemmelse med princippet om, at forureneren betaler. Miljø- og ressourceomkostninger skal være afspejlet i priserne senest i 2012.

Parlamentet ønsker samtlige udledninger til overfladevand begrænset gennem anvendelse af den kombinerede fremgangsmåde. Udlederkravene skal fastlægges på grundlag af bedste tilgængelige teknologi i henhold til anden fællesskabslovgivning. For prioriterede stoffer ønskes udlederkravene fastlagt af Rådet på forslag fra Kommissionen.

Bestemmelserne om offentlig oplysning og høring ønskes udvidet og høringsfristerne forlænget.

2.3 Fælles holdning

Rådets fælles holdning indsætter blandt de overordnede mål i direktivets formålsartikel, at direktivet skal bidrage til at afbøde virkningerne af oversvømmelser og tørke.

Eliminering af forurening af vandområderne med prioriterede stoffer og overholdelse af alle krav og forpligtelser vedrørende havmiljøet indgår ikke længere som konkrete miljømål. I stedet er det tilføjet i formålsartiklen, at direktivet også skal bidrage til beskyttelse af territoriale og marine vande, til at opfylde målene i relevante internationale aftaler, herunder de mål, der tager sigte på at forebygge og eliminere forurening af havmiljøet, og til progressiv reduktion af udledninger af farlige stoffer.

Kunstige og stærkt modificerede vandområder kategoriseres som en særskilt type overfladevand. Det konkrete miljømål for disse vandområder er godt økologisk potentiale og ikke god tilstand som for øvrige typer overfladevand.

Den fælles holdning tillader en manglende opfyldelse af miljømålene i tilfælde af nye ændringer af de fysiske forhold eller niveauet for grundvandsforekomster, såfremt visse betingelser er opfyldt, og tillader under særlige omstændigheder også en forringelse af miljøtilstanden.

Anvendelsen af den kombinerede fremgangsmåde udvides, således at den omfatter kontrol med både punktkilder og diffuse kilder med krav om anvendelse af henholdsvis bedste tilgængelige teknologi og bedste miljøpraksis som fastsat i anden fællesskabslovgivning.

Kravet om fuld omkostningsdækning for forsyningspligttydelser er lempet, således at medlemsstaterne skal tage hensyn til princippet om fuld omkostningsdækning. Det er tilføjet, at omkostningsdækningen navnlig skal ske i overensstemmelse med princippet om, at forurenere betaler. Medlemsstaterne kan tage hensyn til de sociale, miljømæssige og økonomiske følger af omkostningsdækningen samt de geografiske og klimatiske forhold i den eller de berørte regioner.

Alle tidsfrister er fastsat i forhold til direktivets ikrafttrædelsesdato. Fristerne er generelt længere end i Kommissionens forslag:

- de ansvarlige myndigheder skal være udpeget efter 3 år,
- analyser og vurderinger i vandområdedistrikterne skal være afsluttet efter 5 år,
- overvågningsprogrammer skal være operationelle efter 7 år,
- vandområdeplaner skal offentliggøres efter 10 år,
- indsatsprogrammer skal være udarbejdet efter 10 år og operationelle efter 13 år, og
- de konkrete miljømål for henholdsvis overfladevand, grundvand og beskyttede områder skal være opfyldt efter 16 år.

Medlemsstaterne kan under nærmere betingelser i konkrete tilfælde forlænge fristen for opfyldelse af miljømålene med op til 18 år. Ved forlængelse af fristen ud over 12 år kræves Kommissionens godkendelse.

2.4 Europa-Parlamentets udtalelse om den fælles holdning

Europa-Parlamentet har godkendt Rådets fælles holdning med i alt 61 ændringer.

Parlamentet fastholder ønsket om en styrket indsats over for udledninger af miljøfarlige stoffer. OSPAR-aftalens mål om løbende at nedbringe udledninger, emissioner og udslip af farlige stoffer til vandmiljøet til tæt på nul i 2020 ønskes indføjet blandt de overordnede mål i direktivets formålsartikel. Målet ønskes endvidere indføjet blandt de konkrete miljømål, og foranstaltninger til opfyldelse heraf ønskes nævnt specifikt som grundlæggende foranstaltninger. I forbindelse med fællesskabsstrategierne mod vandforurening ønsker parlamentet det specificeret, at målet med hensyn til farlige stoffer er progressiv reduktion af udledningerne med stop herfor inden udgangen af 2020.

Endvidere ønsker parlamentet i forbindelse med fællesskabsstrategierne, at der ud over en liste med prioriterede stoffer etableres en liste over stoffer, der er potentielt farlige, samt en særskilt liste over stoffer, for hvilke der mangler oplysninger.

Parlamentet ønsker tilføjet, at foranstaltningerne med henblik på at vende enhver væsentlig og vedvarende opadgående tendens i koncentrationen af forurenende stoffer i grundvandet skal iværksættes, når koncentrationerne er over den halve værdi af kvalitetskravene i anden relevant fællesskabslovgivning. I forbindelse hermed ønsker parlamentet, at kvalitetskravene i drikkevandsdirektivet skal indgå i definitionen af god kemisk tilstand for grundvand.

Parlamentet ønsker desuden, at alle betydelige vandmasser, der nu eller fremover skal anvendes til indvinding af drikkevand, ved den mindst intensive behandling skal kunne opnå drikkevandskvalitet og herunder overholde kvalitetskravene i drikkevandsdirektivet.

Parlamentet ønsker strammere betingelserne i forbindelse med fravigelse af de generelle miljømål. Det gælder både ved fastsættelse af mindre strenge miljømål og ved manglende opfyldelse af de fastsatte mål. Forringelser af miljøtilstanden skal kun kunne accepteres, hvis de er af midlertidig karakter.

Parlamentet ønsker, at medlemsstaterne inden 2010 skal sikre, at betalingspolitikken giver brugerne en passende tilskyndelse til en effektiv anvendelse af vandressourcerne, og at alle sektorer - mindst opdelt på husholdninger, industri og landbrug - yder et passende bidrag baseret på den økonomiske analyse af vandanvendelsen.

Samtlige udledninger fra punktkilder og diffuse kilder ønskes begrænset gennem anvendelse af den kombinerede fremgangsmåde; hvor det er hensigtsmæssigt, skal der anvendes henholdsvis bedste tilgængelige teknologi og bedste miljøpraksis som fastsat i anden fællesskabslovgivning.

Parlamentet ønsker en opstramning af flere tidsfrister:

- indsatsprogrammer skal være udarbejdet efter 4 år og operationelle efter 7 år,
- overvågningsprogrammer skal være operationelle efter 6 år,
- vandområdeplaner skal offentliggøres efter 6 år, og
- de konkrete miljømål for henholdsvis overfladevand, grundvand og beskyttede områder skal være opfyldt efter 10 år.

Parlamentet ønsker endvidere, at Kommissionen skal godkende forlængelser af fristen for opfyldelse af miljømålene ud over seks år.

Endelig ønsker Parlamentet, at Kommissionen sammen med de kompetente myndigheder i medlemsstaterne gennemfører en cost-benefit-analyse fem år efter direktivets ikrafttræden for at opgøre omkostningerne ved gennemførelse af direktivet.

2.5 Kommissionens holdning til Europa-Parlamentets udtalelse om den fælles holdning

Kommissionen har helt, delvist eller i princippet accepteret 41 af Europa-Parlamentets ændringsforslag.

Kommissionen tilslutter sig, at målet om reduktion af udledninger, emissioner og udslip af miljøfarlige stoffer til vandmiljøet til tæt på nul i 2020 indarbejdes i artiklerne vedrørende direktivets overordnede formål, konkrete miljømål, grundlæggende foranstaltninger og fællesskabsstrategier mod vandforurening.

Etablering af lister over henholdsvis potentielt farlige stoffer og stoffer, for hvilke der mangler oplysninger, afvises af Kommissionen.

Kommissionen accepterer, at der fastsættes et startpunkt for iværksættelse af foranstaltninger for at vende opadgående tendenser i koncentrationer af forurenede stoffer i grundvand. Samtidig afviser Kommissionen en reference til kvalitetskravene i drikkevandsdirektivet i definitionen af god kemisk tilstand for grundvand afvises. Kommissionen påpeger, at disse krav, der gælder "ved hanen" og ikke for råvand, er fastsat af hensyn til menneskers sund hed og ikke vil være egnede som kvalitetskrav for grundvand in situ.

Parlamentets forslag om, at vand til indvinding af drikkevand ved den mindst intensive behandling skal kunne opnå drikkevandskvalitet, afvises delvist af Kommissionen, der i stedet foreslår en blødere formulering.

Kommissionen tilslutter sig en opstramning af betingelserne i forbindelse med fravigelse af generelle miljømål, herunder både ved fastsættelse af mindre strenge miljømål og ved manglende opfyldelse af de fastsatte mål. Kommissionen har også accepteret, at forringelser af miljøtilstanden kun må være af midlertidig karakter.

Kommissionen accepterer et ændringsforslag vedrørende betalingspolitik og fordeling af omkostninger på sektorer.

Kommissionen accepterer, at den kombinerede fremgangsmåde i princippet skal anvendes ved begrænsning af samtlige udledninger, men foreslår, at der indføres en de minimis-bestemmelse. Samtidig fastholder Kommissionen bestemmelser, der i praksis indebærer, at anvendelsen af den kombinerede fremgangsmåde ikke udstrækkes til samtlige udledninger.

Kommissionen accepterer i princippet en opstramning af tidsfristerne, men foreslår en bred løsning med fastholdelse af den generelle frist på 16 år for opfyldelse af miljømålene og begrænsning af muligheden for forlængelse af

fristen til 12 år år kombineret med opstramningen af betingelserne for fravigelse af de generelle miljømål mv.

Parlamentets forslag om, at Kommissionen skal gennemføre en cost-benefit-analyse til opgørelse af omkostningerne ved gennemførelse af direktivet, afvises af Kommissionen.

3. Nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har anført, at et konstant pres og en tendens til forværring af vandforekomsternes tilstand i Fællesskabet nødvendiggør en bedre integration og sammenhæng i Fællesskabets vandbeskyttelse og vandforvaltning.

Kommissionen har således anført, at med vandrammedirektivet vil Fællesskabets nuværende lovgivning på området blive integreret inden for en sammenhængende ramme, der dækker alle vandforekomster og spørgsmål om disses kvalitet og mængde og sikrer en kombineret fremgangsmåde til kontrol med emissioner til vandmiljøet gennem fastsættelse af emissionsgrænseværdier og miljøkvalitetskrav. Der vil blive fastlagt et sammenhængende sæt af fælles definitioner og overvågningsmetoder, hvilket kun kan ske på fællesskabsplan. Behovet for en overordnet koordinering af vandforekomsternes tilstand på tværs af grænser og sammen med tredjelande under internationale konventioner kan ligeledes kun imødekommes på fællesskabsplan.

Inden for denne ramme vil beslutningerne blive truffet så nært som muligt ved det sted, hvor vandet bruges eller påvirkes. Der vil blive lagt særlig vægt på foranstaltninger omfattet af medlemsstaternes ansvar gennem udarbejdelse af indsatsprogrammer inden for overordnede vandområdeplaner. Derudover vil direktivet kræve inddragelse af berørte parter, herunder brugere og den brede offentlighed, ved udarbejdelsen af disse planer og deri gennem sikre gennemsigtighed.

Kommissionen har videre anført, at indførelse af en sammenhængende ramme for vandforvaltning forventes at føre til øget omkostningseffektivitet i de administrative procedurer som følge af samordning af foranstaltninger, bedre informationsbaggrund og undgåelse af dobbeltarbejde.

Betaling for anvendelse af vand med fuld omkostningsdækning, og hvor det er muligt inklusive ekstra miljø- og ressourceomkostninger, vil føre til øget omkostningseffektivitet ved vandanvendelse samt til bedre beskyttelse og fornuftigere anvendelse af vand.

Kommissionen har endelig anført, at opnåelse af god vandtilstand i udstrakt grad afhænger af den fuldstændige gennemførelse af hele den eksisterende fællesskabslovgivning om vandbeskyttelse, herunder navnlig byspildevandsdirektivet, nitratdirektivet og IPPC-direktivet. Afhængigt af gennemførelsen af disse direktiver og de lokale forhold kan der blive behov for yderligere foranstaltninger, hvis karakter og omfang vil afhænge af den konkrete situation.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser: Forslaget vil medføre behov for lovændringer. Forvaltningen af vandområdedistrikter forudsætter således ændring af planloven, og der vil sandsynligvis blive behov for ændring af miljøbeskyttelsesloven, vandforsyningsloven, vandløbsloven og naturbeskyttelsesloven samt flere tilhørende bekendtgørelser. Der kan muligvis også blive behov for ændring af okkerloven og lov om betalingsregler for spildevandsanlæg mv.

Danmark tiltrådte på ministerkonferencen om sundhed og miljø i London den 16.-18. juni 1999 en protokol om vand og sundhed under konventionen om beskyttelse og anvendelse af grænseoverskridende vandløb og internationale søer. Ifølge denne protokol skal vandressourcerne så vidt muligt forvaltes integreret inden for afstømningsområder, svarende til de principper for forvaltning af vandområderne, der er indeholdt i vandrammedirektivet. Danmark har således allerede påtaget sig forpligtelser, der på en række områder leder i retningen af en efterlevelse af vandrammedirektivets bestemmelser.

Økonomiske og administrative konsekvenser: For de offentlige myndigheder vil der blive tale om øgede udgifter til koordinering af foranstaltninger inden for vandområdedistrikterne, til udarbejdelse af vandområdeplaner, indsatsprogrammer og overvågningsprogrammer og til opfyldelse af rapporteringsforpligtelsen. Der vil derudover kunne blive tale om øgede udgifter til tilvejebringelse af det fuldstændige plangrundlag.

Merudgifterne for amter og kommuner vil afhænge af, hvordan det nationalt vælges at gennemføre direktivet med hensyn til afgrænsning af vandområdedistrikter og med hensyn til udformning af den administrative struktur for disse distrikter i overensstemmelse med direktivet.

Princippet om fuld omkostningsdækning er gennemført i Danmark for både vandforsyning og spildevandsbehandling. Eventuelle ændringer i udgifterne for erhvervslivet og forbrugerne vil afhænge af, hvordan det nationalt vælges at gennemføre direktivets bestemmelser på området, herunder spørgsmålet om dækning af miljø- og ressourceomkostninger i relation hertil. Det kan derfor ikke udelukkes, at der for disse grupper på længere sigt bliver tale om øgede udgifter, men det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at angive i hvilken størrelsesorden.

Beskyttelsesniveau: Forslaget vurderes at have en neutral indvirkning på beskyttelsesniveauet både i Danmark og i Fællesskabet.

Forslagets overordnede miljømål er, at der skal opnås en god tilstand for både overfladevand og grundvand. Definitionen af god tilstand lægger op til et beskyttelsesniveau, der svarer til den eksisterende EU-regulering.

Det eksisterende danske beskyttelsesniveau vil under alle omstændigheder kunne opretholdes, idet det foreslåede direktiv er et minimumsdirektiv.

5. Høring

Det oprindelige forslag blev sendt i høring med svarfrist den 13. juni 1997. Generelt blev der udtrykt støtte til direktivet. Dansk Industri og Foreningen af Danske Kemiske Industrier pegede på, at der skal sikres koordination med øvrige direktiver og internationale konventioner.

Amtsrådsforeningen og Kommunernes Landsforening vurderede, at Danmark allerede varetager en lang række af de opgaver, som direktivet forudsætter.

Dansk Industri anbefalede ensartede principper for fastsættelse af emissionsgrænser og udledningvilkår og Foreningen af Danske Kemiske Industrier større klarhed om forholdet mellem miljønormer, kvalitetsmålsætninger, grænseværdifastsættelse og udledningvilkår. Dansk Industri kunne tilslutte sig princippet om brugerbetaling for så vidt angår finansiering og drift af nødvendige anlæg, men efterlyste overordnede principper for brugerbetaling.

ØkoVandspejlet fandt, at der med direktivet bør prioriteres en forebyggende indsats ved at fjerne de miljøfremmede stoffer fra landbrug, industri og husholdninger. ØkoVandspejlet anbefalede, at direktivet angiver, at forbud mod miljøfremmede stoffer er at foretrække frem for rensning og kontrol.

Amtsrådsforeningen fandt det betænkeligt, at der lægges op til et beskyttelsesniveau, der vurderes at være lavere end det nuværende danske niveau, og påpegede sammen med Specialarbejderforbundet i Danmark, at standarderne som fastlagt i medfør af direktivet om udledning af visse farlige stoffer (76/464/EØF) ikke giver et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau. Amtsrådsforeningen fandt endvidere, at der bør tilstræbes at opnå høj kemisk tilstand i grundvand, og at der ikke må ske en forringelse i den generelle beskyttelse af drikkevandsressourcen uden for de udpegede områder. Specialarbejderforbundet anbefalede, at der for grundvand indføres forbud mod indirekte udledning, der kan medføre forringelse af grundvandskvaliteten.

Københavns Kommune og Københavns Vandforsyning savnede en stillingtagen til, hvordan man vil gennemføre målene opsat i direktivet. Der fremsattes en række ønsker til den fremtidige regulering på grundvandsområdet, bl.a. på baggrund af Drikkevandsudvalgets arbejde. Det blev præciseret, at det er vigtigt, at der ikke i direktivet lægges hindringer i vejen for at tilgodese de hjemlige nationale mål for grundvandsbeskyttelsen og vandindvindingen i relation til regeringens 10-punktsplan. Desuden opstillede Københavns Kommune og Københavns Vandforsyning forslag til virkemidler til gennemførelse af den ønskede indsats. Københavns Kommune og Københavns Vandforsyning anbefalede desuden en større grad af målretning af EU's støtteordninger mod beskyttelsen af grundvandet, bl.a. på det regionale og lokale niveau. Virkemidlerne omtalt i direktivet bør til lige ifølge Københavns Kommune og Københavns Vandforsyning omfatte en regulering af jordbruget.

Dansk Familielandbrug, Landbrugsrådet og De danske Landboforeninger fandt, at det må sikres, at de nye udpegninger af vandløbssystemer og betydelige grundvandsmasser til drikkevand mv. kan opfyldes af de udpegninger, der allerede er eller er ved at blive gennemført.

De danske Landboforeninger og Dansk Familielandbrug har endvidere den 20. marts i et fælles brev udtrykt de to organisationers bekymring over, hvilke miljømæssige mål, der vil blive fastsat i det kommende direktiv. Organisationerne anførte, at det vil få alvorlige konsekvenser for dansk landbrug, såfremt koncentrationen af fosfor og kvælstof ikke må overskride baggrundsværdierne i det marine miljø, og såfremt der fastsættes nulgrænseværdier for pesticider i vandmiljøet. Organisationerne fandt, at fosfor, kvælstof og pesticider alene bør reguleres gennem de hidtil vedtagne direktiver på området.

De to organisationer lagde endvidere vægt på, at der fastsættes ensartede principper for fastsættelse af emissionsgrænser, udledningvilkår og kontrol. Organisationerne støttede en opstramning af mulighederne for at fravige de fastsatte miljømål og at der gennemføres en harmonisering af reglerne på området.

Danske Vandværkers Forening og Danmarks Private Vandværker forudsatte, at alle elementer i Vandværkernes og Kommunernes Grundvandsbeskyttelse også er mulige i fremtiden.

På mødet i miljøspecialudvalget den 19. november 1997 gav Dansk Familielandbrug udtryk for, at de tillagde det stor betydning, at fremtidige omkostninger i forbindelse med gennemførelse af direktivet fastlægges og fordeles på sektorer ved nationale beslutninger.

Det reviderede direktivforslag blev sendt i høring den 16. december 1997 med svarfrist den 13. februar 1998.

Amtsrådsforeningen anbefalede, at det i direktivet fastslås, at det er hensigten at reducere den samlede forurening med miljøskadelige stoffer i vandmiljøet. Endvidere udtalte Amtsrådsforeningen sig til fordel for, at marine og territoriale vandområder inddrages under direktivet.

Danske Vandforsyninger fandt, at økotoksikologiske emissionsgrænseværdier skal baseres på individuelle stoffer og ikke grupper af stoffer. Endvidere fandt de det forudsete antal af stoffer på Kommissionens liste meget lille, når man tager i betragtning, at de store vandforsyninger i Danmark analyserer for 43 pesticider og deres nedbrydningsprodukter. De anså bestemmelsen i artikel 2, der definerer emissionsgrænseværdier, for problematisk, idet der markeres mulighed for, at der ved fastsættelse af emissionsgrænser kan tages højde for et

spildevandsanlægs effekt. Endelig fandt Danske Vandforsyninger, at de principper, der skal styre kontrolforanstaltningerne, ikke bør baseres på økonomiske vurderinger, men på miljøfarlighed.

Københavns Kommune, Miljø- og Forsyningsforvaltningen, fremførte stort set de samme synspunkter.

ØkoVandspejlet hæftede sig især ved principperne for udarbejdelse af listen over farlige stoffer. Der argumenteredes her for forenkede risikovurderingsmetoder, for en hurtig udarbejdelse af liste over velkendte skadelige stoffer og for, at der arbejdes for gruppeklassificering.

På mødet i miljøspecialudvalget den 6. marts 1998 betonedede Danske Vandværkers Forening, at god tilstand ikke alene bør bedømmes på kemiske parametre, men også på påvirkningen af flora og fauna, samt at antallet af stoffer, der bør undersøges for, bør være betydeligt større.

På mødet i miljøspecialudvalget den 28. maj 1998 fremførte Greenpeace, at de var enige i, at Danmark bør lægge afgørende vægt på, at målsætningerne fra Nordsøkonferencen i 1995 optages i direktivet.

Specialarbejderforbundet i Danmark har skriftligt tilkendegivet, at man finder, at fuld omkostningsdækning også skal dække de miljømæssige omkostninger. Herudover finder Specialarbejderforbundet, at tidsfristen i Kommissionens oprindelige forslag for implementering af dette princip bør skærpes. Endelig har Specialarbejderforbundet anført, at det bør tilføjes, at dette direktiv hurtigst muligt skal tages op til revision.

Sagen blev igen forelagt miljøspecialudvalget den 12. februar 1999, hvor der fremkom bemærkninger fra Danske Vandværkers Forening, Københavns Vandforsyning, Greenpeace og Entreprenørforeningen.

Københavns Vandforsyning var bekymret for Kommissionen som overordnet kontrolinstans. Miljøstyrelsen bemærkede, at direktivet kun stiller krav til rapportering til Kommissionen på et niveau svarende til kravene i øvrige direktiver.

Københavns Vandforsyning udtrykte desuden bekymring for, hvordan kravet om en seksårig cyklus for vandområdeplanerne kan passe ind i den eksisterende fireårige cyklus for regionplanlægningen.

Københavns Vandforsyning var tilfreds med, at der ikke vil blive tale om nye myndigheder, men at administrationen af vandområdedistrikterne vil ske under den eksisterende danske myndighedsstruktur ud fra en koordinering og et samarbejde mellem myndighederne imellem.

Danske Vandværkers Forening lagde vægt på, at man i direktivet skal agere for at modvirke en opadgående trend i stofkoncentrationen i grundvand. Foreningen så gerne dette som et helt generelt princip for miljøbeskyttelsen. Foreningen så også gerne princippet om at forebygge enhver forurening mere fremtrædende og konkret i direktivet.

Danske Vandværkers Forening og Greenpeace fandt det uheldigt, at direktivet for så vidt angår beskyttelsesniveauet for grundvand kun omfatter den del af grundvandet, der indgår i drikkevandsressourcen.

Danske Entreprenører så direktivets artikel 13(3)(g) om forbud mod at tilføre forurenende stoffer til grundvandet som en hindring for mange bygge- og anlægsarbejder.

Sagen har været forelagt den 29. maj været forelagt miljøspecialudvalget. Danmarks Naturfredningforening og Det Økologiske Råd fandt, at opfyldelse af direktivets miljømål fortsat bør være juridisk forpligtende, således at de fremtidige virkemidler til realisering af vandrammedirektivet kan forholde sig til målene.

-

-

Ad punkt 9

-

AKTUELT NOTAT

Genoptryk (nyt markeret)

om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) om det finansielle instrument for miljøet (Life).

- Forligsudvalgsprocedure, endelig vedtagelse af forordning om Life

KOM (1998) 720 endelig udgave + KOM (1999) 305

1. Status

Kommissionen sendte den 10. december 1998 ovennævnte forslag til Rådet.

Forslaget blev fremsat i henhold til den dagældende EF-traktats artikel 130S, stk. 1, og skulle på det grundlag behandles efter samarbejdsproceduren i artikel 189C. Som følge af ikrafttrædelsen af den nye traktat skal forslaget behandles og vedtages på grundlag af artikel 175, stk 1 EF (tidl. artikel 130 S EF) med den konsekvens, at proceduren for fælles beslutningstagen jf. artikel 251 EF finder anvendelse.

Grundnotat om forslaget er sendt til Folketingets Europaudvalg den 25. marts 1999.

Aktuelt notat blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. juni 1999. Forslaget blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 11. juni forud for Rådsmøde (miljø) den 24.-25. juni 1999.

Europa-Parlamentet har afgivet udtalelse (1. læsning) om forslaget den 15. april 1999. Rådet blev politisk enig om en fælles holdning på Rådsmødet den 24.-25. juni 1999. Fælles holdning er vedtaget som a-punkt på rådsmøde den 22. oktober 1999.

Europa-Parlamentet har den 16. februar 2000 i forbindelse med sin 2. læsning afgivet udtalelse og vedtaget ændringsforslag til Rådets fælles holdning.

På møde i forligsudvalget den 24. maj blev der opnået enighed om forligstekst.

2. Formål og indhold

2.1. Kommissionens forslag

Forslaget er Kommissionens forslag til en forlængelse af det finansielle instrument (Life) med endnu en fase (III). Life blev oprettet ved Rådets forordning (EØF) nr. 1973/92, som trådte i kraft 23. juli 1992 (Life I). Instrumentet blev ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 1404/96 (Life II), som udløber 31. december 1999. Ifølge denne forordnings artikel 14 skal Kommissionen forelægge Rådet og Europaparlamentet et forslag til eventuelle tilpasninger, der skal foretages med henblik på instrumentets videreførelse efter anden etape.

Formålet med Life er, gennem en tilskudsordning, at bidrage til udviklingen af Fællesskabets politik på miljøområdet, navnlig med hensyn til miljøets integrering i politikken på andre områder og til gennemførelse og ajourføring af miljølovgivningen.

Life består af tre tilskudsområder, Life-Natur, Life-Miljø og Life-Tredielande.

Life-Natur

Formålet med Life-Natur er at bidrage til gennemførelsen af Rådets direktiv om beskyttelse af vilde fugle (79/409/EØF af 2. april 1979, fuglebeskyttelsesdirektivet), Rådets direktiv om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (92/43/EØF af 21. maj 1992, habitatdirektivet) og navnlig det Europæiske net Natura 2000.

Der kan ydes støtte til a) naturbevaringsprojekter og b) ledsageforanstaltninger, som behøves til forberedelse af projekter med deltagelse af flere lande, udveksling af erfaringer mellem projekter samt overvågning og evaluering af projekter foruden videreformidling af resultaterne, herunder fra projekter, der er vedtaget i tidligere faser af Life.

Projekter under Life-Natur skal tage sigte på lokaliteter, som en medlemsstat har foreslået som habitatområde efter habitatdirektivet, fuglebeskyttelsesområder udpeget efter fuglebeskyttelsesdirektivet eller arter, der er beskyttet efter habitatdirektivet eller fuglebeskyttelsesdirektivet.

For Central og Østeuropæiske lande, der i overensstemmelse med associeringsaftalerne med disse lande kan deltage i Life, skal projekter tage sigte på et område af international betydning, som rummer en naturtype eller en art, der er omfattet af habitatdirektivet, en fugleart omfattet af fuglebeskyttelsesdirektivet eller en trækfugleart, der forekommer i Fællesskabet. Desuden kan projekter omfatte en naturtype eller art, som ikke findes i Fællesskabet, men som kræver særlige bevaringsforanstaltninger i henhold til Bern-konventionens resolutioner.

Kommissionen foretager - med videnskabelig bistand fra eksterne konsulenter - en foreløbig udvælgelse blandt ansøgningerne. På det grundlag udarbejder Kommissionen en liste over udvalgte projekter, som forelægges til udtalelse for medlemsstaterne i Habitatudvalget.

Der kan ydes 50% tilskud til naturbevaringsprojekter. Undtagelsesvis kan satsen andrage 75% for projekter der er rettet mod prioriterede arter eller naturtyper, som er omfattet af habitatdirektivet eller udryddelsestruede fuglearter omfattet af fuglebeskyttelsesdirektivet. Der kan ydes 100% tilskud til ledsageforanstaltninger.

Life-Miljø

Formålet med Life-Miljø er at bidrage til udvikling af innovative teknikker og metoder, som tager sigte på

1. at integrere miljøhensyn i den fysiske planlægning og arealanvendelse, navnlig i bymiljøet,
2. minimere miljøbelastningen fra industriproduktion gennem forebyggende tiltag,
3. at genanvende alle former for affald med henblik på rationel håndtering af affaldsstrømme,
4. at mindske miljøbelastningen fra produkter på et integreret grundlag, hvor både produktions-, distributions- og forbrugerleddet tages i betragtning.

Der kan ligeledes ydes tilskud til forberedende projekter, som tager sigte på udvikling af nye tiltag på miljøområdet.

Der kan desuden gennem Life-Miljø gives støtte til forberedende projekter og til ledsageforanstaltninger, som tager sigte på evaluering, overvågning og fremme af projekter igangsat i alle tre Life-etaper, til erfaringsudveksling mellem projekter og oplysning om projektresultater og -erfaringer.

Støtte gives som medfinansiering af projekterne. Der yde maksimalt 50% af de støtteberettigede omkostninger. For projekter, som genererer betydelige indtægter sænkes tilskudssatsen til 30%, og i så fald skal støttemodtagerens bidrag være mindst lige så stort som den ydede støtte. Ledsageforanstaltninger kan støttes med 100%.

Life-Tredielande

Formålet med Life-Tredielande er at bidrage til skabelsen af de nødvendige færdigheder og administrative strukturer på miljøområdet og til udarbejdelse af miljøpolitikker og handlingsprogrammer i tredielande med kyststrækning ud mod Middelhavet eller Østersøen, bortset fra ansøgerlandene i Central- og Østeruropa, der har indgået associeringsaftale, og ansøgerlandene i Middelhavet, når de har indgået associeringsaftale med Fællesskabet.

Der foreslås en samlet bevilling på 613 mio. euro for Life III (2000 - 2004). Bevillingen for Life II er 450 mio. ecu. i perioden 1996 - 1999). En stigning i gennemsnitlig årlig udbetaling på 10%. Fordelingen mellem de tre indsatsområder er 47 % til Life-Natur, 47% til Life-miljø og 6 % til Life-Tredjelande.

2.2. Europa-Parlamentets udtalelse (1. læsning) om forslaget

Europa-Parlamentet ønsker i forhold til Kommissionens forslag, at aktiviteter under Life skal støtte en bæredygtig udvikling i Europa, og aktiviteterne skal understøtte udviklingen af miljøprogrammer og -politikker i Fællesskabet. Der bør ligeledes lægges mere vægt informationsaktiviteter og opfølgning på den gennemførte indsats.

Europa-Parlamentet ønsker at der gives forrang til projekter, der fremmer arbejder på tværs af grænser, samt at det er Kommissionen ansvar, at ikke-
imødekomne ansøgninger videresendes til andre relevante finansieringskilder.

Europa-Parlamentet foreslår ligeledes, at projekter til undgåelse og genbrug af affald samt udvikling af renere teknologier og renere produkter kan støttes under Life Miljø.

Europa-Parlamentet foreslår ligeledes, at planer og demonstrationsprojekter til fremme af bæredygtig forvaltning af grundvand og overfladevand samt planer til begrænsning af luftforurenende stoffer, som påvirker klimaet, kan støttes over Life Miljø.

Jobskabelse ønskes også inddraget som et positivt kriterium ved udvælgelse af projekter, ligesom projekter af økonomiske og samfundsmæssig aktiviteter skal bedømmes på, i hvor høj grad de inddrager miljømæssige forhold.

Europa-Parlamentet ønsker at Kommissionen udarbejder en samlet rapport over Life I, II og III programmernes indflydelse på EUs miljøpolitik.

Den økonomiske ramme for Life III ønskes udvidet til 850 mio. euro, og Europa-Parlamentet ønsker at fastslå, at Life udvalget gøres til et rådgivende udvalg, og at møderne skal være offentlige.

2.3. Rådets fælles holdning

-

Rådets fælles holdning er i sit indhold meget lig Kommissionens forslag, og der er sket ændringer på følgende områder. De indledende bemærkninger til den fælles holdning indeholder en bemærkning om at fremme industriens miljøbevidsthed, herunder navnlig i de små og mellemstore virksomheder og at prioritere små og mellemstore virksomheders problemer med hensyn til tekniske og økonomiske hindringer for udvikling og anvendelse af renere miljøteknologi, samt at der efter omstændighederne bør tages hensyn til de beskæftigelsesmæssige følger af ansøgte projekter.

Det generelle mål med Life er udvidet til også at omfatte bæredygtig udvikling i Fælleskabet. Projekter af tværnational karakter kan fremmes, hvis det er sandsynligt at denne konstruktion er mere effektiv i forhold til at nå målene under hensyn til gennemførlighed og omkostninger.

Under Life Miljø er kystområder også inddraget som fokusområde i forhold til at integrere miljøhensyn og bæredygtig udvikling i arealanvendelsen og fysisk planlægning. Ligeledes er Life Miljø ændres således, at den tidligere fokusering i Life på det industrielle område er omformuleret til i stedet at dække erhvervs-mæssige aktiviteter. Ligeledes støtter Life Miljø projekter som fremmer foreb yggelse, genbrug og genvinding af affald og sikrer en forsvarlig håndtering af affaldsstrømme. Desuden støttes projekter som mindsker miljøbelastning i et livscyklusperspektiv samt ved udvikling af miljøvenlige produkter.

Den nedsatte støttesats under Life Miljø er betinget af at projektet genererer betydelige nettoindtægter.

Rådet er enige om at Kommissionen skal bistås af et forskriftsudvalg, som skal afløse det tidligere Life udvalg. Udvalget er defineret i forhold til Rådets og Kommissionens "komitologi-beslutning" fra juni 1999.

2.4. Europa-Parlamentets udtalelse (2. læsning) om den fælles holdning

Projekter ansøgt under Life-Natur samt naturprojekter under Life-Tredielande ønsker Europa-Parlamentet undersøgt af udvalget nedsat efter habitatdirektivets artikel 20.

Europa-Parlamentet ønsker, at EU-Kommissionen anviser ikke-begunstigede naturansøgninger under Life-Miljø til andre til andre af Fællesskabets finansieringskilder, og at listen over ikke-støttede projekter afrapporteres.

Parlamentet ønsker, at renere teknologier skal nævnes direkte under Life-Miljø, ligesom Europa-Parlamentet foreslår, at planer og demonstrationsprojekter til fremme af bæredygtig forvaltning af grundvand og overfladevand samt planer til begrænsning af luftforurenende stoffer, som påvirker klimaet, kan støttes over Life Miljø.

Den økonomiske ramme for Life III ønskes af Europa-Parlamentet sat til 850 mio. euro. Parlamentet ønsker desuden, at EU-Kommissionen fremlægger en rapport om forlængelsen af Life med en fase IV.

Parlamentet ønsker en reformulering af den rolle som Lifeudvalget tillægges. Parlamentet ønsker, at udvalgets rolle fastlægges som en forvaltningsprocedure. Parallelt hermed ønsker Europa-Parlamentet, at det udvalg som er beskrevet i Habitatsdirektivet og som spiller en rolle under Life-Natur, også varetager denne rolle under forvaltningsproceduren. Europa-Parlamentet ønsker på den anden side, at udvalgenes rolle følger rådgivningsproceduren ved Kommissionens høring af forberedende projekter og ledsageforanstaltninger under Life Natur og Life Miljø samt naturprojekter under Life Tredielande.

2.5. Kommissionens holdning til Parlamentets udtalelse (2 .læsning) om den fælles holdning

Kommissionen kan acceptere Parlamentets forslag om ændring af udvalgsproceduren. Kommissionen kan ligeledes acceptere Parlamentets forslag til udvidelse af det faglige indhold af artikel 4 (Life Miljø).

Kommissionen kan ikke acceptere Parlamentets forslag om, at Kommissionen skal følge alle indsendte forslag videre til eventuelle nye finansieringskilder, hvis de ikke kan imødekommes under Life.

Kommissionen kan ikke acceptere Parlamentets forslag om at hæve den økonomiske ramme til 850 mio. euro.

Vedrørende forslag til forlængelse af Life med en fase IV forholder Kommissionen sig sin initiativret.

2.6 Forligstekst fremlagt i forligsudvalget

Forslaget fastlægger i forhold til Rådets fælles holdning, at procedurer til at udfylde forordningsforslagets artikler fastlægges i forhold til Rådets beslutning 1999/468/EØF af 28. juni 1999 artikel 5 og 7 om forskriftsprocedure og fastsættelse af udvalgsprocedure. Det fastlægges yderligere i forslaget, at den komité, der nedsættes som følge af forordningen, selv fastlægger sine procedureregler under hensyn tagen til ovenstående.

Kommissionen fastlægger årlige datoer for fremsendelse af projektforslag.

Den finansielle ramme for Life sættes i forligsforslaget til 640 mio. euro.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

En horisontal indsats, der omfatter hele EU såvel som de tilstødende regioner, kan have større værdi end tilsvarende nationale foranstaltninger. Grundene hertil er følgende:

- mange miljøproblemer er af grænseoverskridende karakter og berører flere og til tider alle landene i EU

- en indsats, der er samordnet på EU-plan, udnytter mulighederne for komplementaritet, undgår overlapning og giver mulighed for en klarere prioritering og bidrager derved til en mere effektiv udnyttelse af ressourcerne

- medfinansiering, der omfatter flere medlemsstater, giver mulighed for at indsamle og ekstrapolere de indvundne erfaringer og sikrer dermed investeringerne en større merværdi. Dette aspekt har særlig stor betydning på miljøområdet, hvor de praktiske erfaringer endnu ofte er begrænsede, og

hvor det ofte er nødvendigt at afprøve nye fremgangsmåder, navnlig med hensyn til deres økonomiske levedygtighed.

4. Konsekvenser for Danmark

Forslaget til tredje fase af Life-tilskudsordningen vil ikke give anledning til national følgelovgivning af nogen art. Den eksisterende ordning har ikke givet anledning til national lovgivning.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget vil ikke i sig selv medføre økonomiske udgifter for amter, kommuner, virksomheder eller borgere.

Forslaget skønnes ikke at have statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

Forslaget vil ikke medføre et ressourcebehov hos offentlige myndigheder til dataindsamling eller rapporteringsforpligtigelser som en del af forvaltningen af forordningsforslaget.

Beskyttelsesniveauet i Danmark

Forslaget til forlængelse af Life forventes at forbedre beskyttelsesniveauet i Danmark. Life-ordningen forventes at bidrage til naturbeskyttelsen, særligt for arter og naturtyper som er omfattet af fuglebeskyttelses- og habitatdirektiverne og ved understøtning af netværket "Natura 2000". Life forventes også at bidrage til fremme af miljøhensyn gennem minimering af miljøbelastning fra industrielle produkter blandt andet ved anvendelse af livscykluslustrankegang og affaldsgenanvendelse.

5. Høring

Forud for opnåelse af den fællesholdning i ministerrådet har sagen været forelagt EF-specialudvalget for miljøspørgsmål. Friluftsrådet lægger vægt på at bæredygtig udvikling bør fremgå af formålsartiklen, og Rådet foreslår videre, at støttede projekter alene bør vedrører forebyggelse i stedet for minimering. Friluftsrådet er ikke enig i at tværnationale projekter skal have forrang. Endelig finder Friluftsrådet, at støttede projekter bør omfattes af et krav om formidling af resultaterne.

—

—

Ad punkt 10

AKTUELT NOTAT

Genoptryk (nyt markeret)

om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om udrangerede køretøjer.

- Forligsudvalgsprocedure, endelig vedtagelse af direktiv om skrotbiler

KOM (97) 358 og (99) 176

1. Status

Kommissionen oversendte den 25. september 1997 ovennævnte forslag til Rådet.

Forslaget er baseret på artikel 175, stk. 1 TEF (tidligere traktatens artikel 130S, stk. 1) og skal derfor behandles efter proceduren om fælles beslutningstagen art. 251 TEF (tidligere samarbejdsproceduren i artikel 189C).

Grundnotat om forslaget er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 16. september 1998.

Aktuelt notat om forslaget er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. september 1998 forud for rådsmøde (miljø) den 6. oktober 1998, hvor forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 1. oktober 1998. Forslaget har tillige været forelagt til orientering den 5. marts forud for rådsmøde (miljø) den 11. marts 1999 samt den 3. juni forud for rådsmøde (miljø) den 24.-25. juni 1999 og ti 1 forhandlingsoplæg forud for rådsmøde (miljø) den 21. december 1998.

Aktuelt notat er desuden fremsendt Folketingets Europaudvalget den 17. marts forud for Rådsmøde (miljø) den 30. marts 2000.

Forslaget har været sat på dagsordenen for rådsmødet (miljø) den 21. december 1998, hvor der blev opnået en politisk forståelse samt den 11. marts og 24.-25. juni 1999 med henblik på vedtagelse af fælles holdning. Vedtagelsen af den fælles holdning blev på begge rådsmøder udskudt, fordi der ikke kunne opnås enighed om bestemmelserne om producentansvaret og forbuddet om anvendelse af tungmetaller i biler.

Rådets fælles holdning blev endeligt og formelt vedtaget ved skriftlig procedure d. 29. juli 1999.

Punktet har desuden været på dagsordenen for Rådsmøde (miljø) den 30. marts 2000 som orientering fra formandsskabet.

Europa-Parlamentet har den 11. februar 1999 i sin 1. læsning af direktivforslaget vedtaget 43 ændringsforslag.

Europa-Parlamentet har den 3. februar 2000 i sin 2. læsning vedtaget 34 ændringsforslag til direktivforslaget.

Rådet har den 22. februar besluttet at indkalde forligsudvalget, da ikke alle af Parlamentets ændringsforslag kunne accepteres.

Folketingets Europaudvalg blev orienteret om indledning af forligsprocedure den 22. marts 2000.

—

Det første formelle forligsudvalgmøde blev afholdt den 23. maj 2000, hvor man opnåede enighed om et kompromis. Herefter skal kompromiset formelt endeligt godkendes af henholdsvis Råd og Parlament inden 6 uger.

—

2. Formål og indhold

—

2.1. Kommissionens forslag

Formålet med direktivforslaget er at opnå et fælles højt beskyttelsesniveau ved at forebygge frembringelse af affald fra udtjente køretøjer og at minimere miljøbelastningen ved håndteringen af affaldet. Målene skal nås ved en række foranstaltninger, herunder gennem indførelse af producentansvar til fremme af konstruktion og produktion af køretøjer, der giver mindre affald, og ved at fremme indsamlings og miljømæssig forsvarlig behandling af udrangerede køretøjer med henblik på øget genbrug, genvinding og genanvendelse samt minimering af indholdet af miljøskadelige stoffer i bilfragmenteringsaffaldet.

—

Kommissionen begrundet også forslaget med nødvendigheden af at skabe fælles retningslinier for medlemsstaternes regler for miljømæssig forsvarlig affaldshåndtering af udrangerede køretøjer for at sikre det indre markeds funktion og undgå konkurrenceforvridning indenfor Fællesskabet. Et forhold, der aktualiseres af, at nogle medlemsstater p.t. gennemfører forskellige nationale ordninger i relation til udrangerede køretøjer.

Hertil kommer ønsket om at begrænse grænseoverskridende transporter af affald, der er en følge af uensartede miljøkrav til behandlingen af affaldet.

Forslaget indeholder bestemmelser om at køretøjsproducenterne skal finansiere omkostningerne ved affaldshåndteringen af køretøjer. Bestemmelserne om producentansvar skal ifølge direktivforslaget træde i kraft d. 1.1. 2003. Producentansvaret fastlægges ved en bestemmelse om, at udgifterne som indehaveren og/eller brugeren må afholde ved aflevering til en godkendt behandlingsvirksomhed skal godtgøres af køretøjs forhandleren på vegne af producenten, medmindre producenten vælger at tage det udtjente køretøj tilbage uden udgift for slutbrugeren.

Forslaget omfatter følgende typer køretøjer:

- personbiler til befordring af højst 9 personer,
- varebiler der er indrettet til godsbefordring og som har en tilladt totalvægt på indtil 3.500 kg samt
- to og trehjulede motordrevne køretøjer, idet disse dog ikke er omfattet af forslagets bestemmelser om forebyggelse og om genbrug/genvinding

Forslaget indeholder endvidere bestemmelser,

- der fastslår at andelen af de udtjente køretøjer, der genbruges eller genanvendes skal udgøre mindst 80 vægtprocent fra 1.1. 2005 og mindst 85 vægtprocent fra 1.1. 2015, samt at der, efter de samme tidsfrister med inddragelse af genvindingsmuligheden (forbrænding med energigenvinding), skal opnås procentsatser på henholdsvis 85 og 95 vægtprocent.

- hvorefter køretøjsproducenter skal tilskyndes til at mindske brugen af farlige stoffer, og til at lade stigende mængder af genanvendte materialer indgå i produktionen af nye køretøjer.

- som tillægger producenten ansvaret for at producere køretøjer på en måde, der letter demontering, genbrug og nyttiggørelse, især genanvendelse, med henblik på at gøre det teknisk muligt at opnå direktivets genanvendelses/-genvindingsmålsætninger

- der skal sikre, at producenterne anvender fælles kodnings- og mærkningsstandarder til fremme af genbrug og genvinding, og bestemmelser, som pålægger producenterne, at udarbejde demonteringshåndbøger til brug for behandlingsvirksomhederne.

- hvorefter køretøjsproducenterne årligt skal dokumentere de opnåede genbrugs-, genanvendelses- og genvindingsmålsætninger i det foregående år.

- der skal sikre oprettelse af ordninger til indsamling af udrangerede køretøjer, således at disse kun kan afleveres til og behandles af myndighedsgodkendte virksomheder, samt at behandlingsvirksomhederne udsteder skrotningsattester til ejeren ved aflevering.

- der skal sikre, at behandlingsvirksomheder kun kan opnå myndighedsgodkendelse til at behandle udtjente køretøjer såfremt de overholder specifikke miljøkrav til virksomhedens indretning og til håndteringen af køretøjerne, herunder at behandlingsvirksomhederne skal aftape væsker og afmontere dæk, akkumulatorer, klimaanlæg, airbags, katalysatorer og andre forskellige komponenter og stoffer (specifikt, bly, kviksølv, cadmium og hexavalent chrom) forinden viderebehandling.

Medlemsstaterne skal ifølge forslaget implementere direktivet i national lovgivning senest d. 31. marts 1999 dog således, at køretøjsproducentens økonomiske ansvar for håndteringen af de udtjente køretøjer først får virkning fra den 1. januar 2003.

-

2.2. Europa Parlamentets udtalelse om forslaget

Europa-Parlamentet har den 8.-12. februar 1999 vedtaget 43 ud af 61 ændringsforslag.

Parlamentet blev bl.a. enige om, at slutbrugeren ikke skal belastes med omkostninger i forbindelse med bortskaffelsen af det udtjente køretøj, men til gengæld har Parlamentet fjernet Kommissionens oprindelige forslag om at det er bilproducenten, som skal dække omkostningerne ved tilbagetagelsen af de udtjente køretøjer. Det er i stedet overladt til de nationale myndigheder at beslutte hvordan slutbrugeren skal friholdes for omkostninger.

Med hensyn til genanvendelses- og nyttiggørelsesmålsætninger er Parlamentet blevet enige om at biler, der typegodkendes efter den 1. januar 2005 skal møde en målsætning på henholdsvis 95% og 85%. For biler, der typegodkendes før 2005 skal disse målsætninger først gælde fra år 2015.

Parlamentet har desuden udeladt veteranbiler og trehjulede køretøjer fra direktivets anvendelsesområde.

-

2.3. Fælles holdning

Der blev ved skriftlig procedure vedtaget en fælles holdning om forslaget, hvilket indebærer følgende væsentlige ændringer i forhold til Kommissionens oprindelige forslag:

Motorcykler udelades af direktivet. Direktivet omfatter herefter personbiler indrettet til befordring af max 9 personer, varebiler med en maksimal totalvægt på indtil 3.500 kg samt trehjulede "biler".

Der gennemføres forbud mod anvendelse af bly, kviksølv, hexavalent chrom og cadmium i køretøjer, som tager sigte på at minimere affaldets miljøbelastning. Der dispenseres fra forbudet på områder, hvor der ikke findes alternativer. Dispensationerne indgår i et bilag til direktivet. Der er angivet 12 dispensationer: 4 vedrørende anvendelse af bly som legeringsmetal, 6 vedrørende bly i specifikke komponenter, 1 for hexavalent chrom (max 2 gr. pr køretøj) og 1 for anvendelse af kviksølv i pærer.

Bestemmelsen om producentansvar foreskriver, at producenterne (bilfabrikanter og importører) skal dække alle eller en signifikant del af omkostningerne ved affaldsbehandlingen, således at slutbrugeren friholdes fra at skulle afholde omkostningerne for affaldsbehandlingen. Producenten bærer desuden ansvaret for at kunne dokumentere, at de udtjente biler håndteres efter direktivets retningslinier.

Behandlingsvirksomhederne tilskyndes til at indføre kvalitets- eller miljøledelsessystemer efter internationale standarder.

Fra d. 1.1. 2005 skal mindst 85 % genbruges eller nyttiggøres og mindst 80 % genbruges eller genanvendes og fra 1.1. 2015 skal mindst 95 % genbruges eller nyttiggøres og mindst 85 % genbruges eller genanvendes. Kommissionen skal senest i 2005 fremlægge forslag til revision af målsætningerne. Disse regler tager sigte på at minimere affaldsmængden.

Ikrafttrædelsestidspunktet for producentansvaret blev ændret til, at skulle gøres gældende for nye biler der bringes på markedet fra d. 1.1. 2001 og for biler, der er bragt på markedet før denne dato fra d. 1.1. 2006, modsat det oprindelige forslag, hvor producentansvaret skulle være blevet gjort gældende for alle biler fra 1.1. 2003.

Medlemsstaterne skal implementere direktivet senest 18 måneder efter direktivets udstedelse.

En del af direktivets bestemmelser kan implementeres ved miljøaftaler, under forudsætning af at en række betingelser er opfyldt.

Op til rådsmødet kunne der blandt medlemslandene kun opnås enighed om at indarbejde et enkelt af Parlamentets ændringsforslag, nemlig en betragtning om at "udrangerede køretøjer medfører inden for Fællesskabet årligt 8-9 mio. tons affald, som bør forvaltes korrekt.

2.4. Europa-Parlamentets udtalelse om den fælles holdning

Parlamentet har behandlet Rådets fælles holdning til direktivforslag d. 3 februar 2000. Parlamentet vedtog forslaget med 32 ændringsforslag.

De af Parlamentet vedtagne ændringsforslag kan opdeles i tre grupper:

- 1) ændringer af bestemmelserne om producentansvaret ,
- 2) ændringer af bestemmelserne om forbud mod anvendelse af tungmetaller og
- 3) en række ændringer om anvendelsesområdet, som ikke har nogen væsentlig miljømæssig betydning og hvor der som hovedregel er tale om tekstændringer, der gør konkrete bestemmelser i direktivet mere operationelle (bl.a. omfattelse af reservedele og undtagelse for veteranbiler).

To af ændringsforslagene vedrører udskydelse af gennemførelsestidspunktet for producentansvaret. For nye biler, der bringes på markedet, skal producentansvaret gælde for biler, der er (type)godkendt 18 måneder efter direktivets ikrafttrædelsesdato.

Det betyder, at producentansvarets ikrafttræden udskydes ca. 1 år, fordi ikrafttrædelsestidspunktet udskydes fra d. 1.1. 2001 til omkring d. 1.1 2002 og med yderligere 2-5 år, fordi en bil markedsføres under samme typegodkendelse i op til 5 år. Ændringerne medfører endvidere, at producentansvaret ikke gøres gældende for biler, der allerede er bragt på markedet (eksisterende biler).

I Danmark vil Parlamentets ændringsforslag kunne betyde, at ca. 1,5 million biler, der er bragt på markedet før direktivets ikrafttræden og som skrottes efter d. 1.1. 2006, ikke vil blive omfattet af producentansvaret. Det kan desuden anføres, at reservedele allerede er omfattet af den danske lovgivning.

Parlamentet vedtog derudover en række forslag om undtagelser fra forbuddet mod anvendelse af tungmetaller i nye køretøjer, som samlet set medfører miljømæssige forringelser og udskydelser af anvendelsesforbuddets ikrafttrædelsestidspunkt.

—

2.5. Kommissionens holdning til Parlamentets udtalelse om den fælles holdning

Kommissionen har givet udtryk for, at den godt kan acceptere to af ændringsforslagene vedrørende anvendelsesområdet, men at den ikke kan acceptere ændringsforslagene vedrørende producentansvaret og forbuddet mod anvendelse af tungmetaller.

Som begrundelse vedrørende producentansvaret anføres, at ændringsforslagene enten forringer det oprindelige forslag, gør teksten tvetydig og at der er tale om ændringsforslag, som er vedtaget af Parlamentet med et snævert flertal. Kommissionen mener, at ændringsforslagene vedrørende tungmetallerne ikke er forsvarlige miljømæssigt og teknologisk set. Nogle af ændringsforslagene vurderes endvidere ikke at være ope rationelle. Visse ændringsforslag vedrørende anvendelsesområdet kan accepteres.

—

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

If. Kommissionen har forskelle mellem medlemsstaterne hvad angår udrangerede køretøjer væsentlig indvirkning på det indre marked. Strenge behandlingskrav medfører at konkurrencen i genbrugssektoren forvrides, og at køretøjer eksporteres til medlemsstater, hvor der stilles mindre strenge eller slet ingen

krav. På egen hånd kan medlemsstaterne ikke i tilstrækkelig grad opfylde målene for dette forslag og selv hvis alle medlemsstater besluttede at iværksætte tiltag, ville det stadig være nødvendigt at sikre en sammenhæng mellem de nationale strategier. Forslaget forventes at skabe de nødvendige rammer til at sikre denne sammenhæng.

If. Kommissionen retter forslaget sig udelukkende mod hovedelementerne i de tiltag, der skal iværksættes for udrangerede køretøjer og der fastsættes alene grundlæggende forpligtelser, som skønnes at stå i et rimeligt forhold til forslagets målsætning.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Vedtages forliget skal Danmark foretage mindre ændringer i Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr.860 om håndtering af affald i form af motorkøretøjer.

Vedtagelse af forliget vil tillige medføre, at der med virkning fra henholdsvis 1. juli 2002 for nye biler og fra 1. januar 2007 for eksisterende biler skal gennemføres nationale regler som pålægger bilproducenterne, herunder bilimportørerne, det økonomiske ansvar for affaldshåndteringen af udtjente biler. Miljøbeskyttelseslovens §9 a giver ministeren hjemmel til at udstede regler om producentansvar.

Kravet om at virksomheder der affaldsbehandler udtjente køretøjer skal være godkendte er opfyldt på nuværende tidspunkt idet virksomhederne skal godkendes i henhold til miljøbeskyttelseslovens kap. 5.

Der skal desuden gennemføres regler om forbud mod anvendelse af tungmetallerne bly, cadmium, kviksølv og hexavalent chrom for bilproducenter, herunder bilimportører.

Økonomiske konsekvenser:

Det vurderes, at gennemførelsen af bekendtgørelse nr. 860 vil medføre en forøgelse af de samfundsøkonomiske konsekvenser ved håndtering af affald i form af biler på ca. 30 mill. kr.

Forliget vurderes ikke at medføre ekstraomkostninger.

Bestemmelserne om, at bilforhandlere/producenter skal påtage sig omkostningerne i forbindelse med affaldshåndteringen, vil i praksis medføre, at omkostningerne ved affaldshåndteringen ikke skal afholdes af slutbrugeren, men af køberne af nye biler.

De nuværende omkostninger ved affaldshåndtering af biler varierer mellem 300 kr. og 750 kr. pr. bil eller gennemsnitligt ca. 400 kr.

Det forventes, at omkostningerne efter bekendtgørelsens ikrafttræden den 1.7.2000 vil udgøre ca. 750 kr. pr. bil.

Der forventes ikke væsentlige statsfinansielle konsekvenser.

De kommunaløkonomiske konsekvenser er forhandlet på plads med kommunerne i 1999 i forbindelse med udstedelsen af den danske bekendtgørelse, hvor man blev enige om kommunerne ikke skulle kompenseres i DUT forhandlingerne. Man blev desuden enige om, at kommunerne selv skulle dække udgifterne for de biler, der i dag er affald indtil bekendtgørelsens ikrafttræden.

Forligsresultatet medfører ikke yderligere kommunaløkonomiske konsekvenser udgifter i forhold hertil.

Beskyttelsesniveau:

Forslagets målsætning for genanvendelsen (genbrug og materialegenanvendelse) som indebærer en forøgelse fra de nuværende ca. 75 % til mindst 80 % senest fra år 2005, og mindst 85% i 2015 er i sig selv udtryk for en forbedring af det danske beskyttelsesniveau.

Forslaget indebærer således potentielt, at den miljømæssige belastning ved deponering eller termisk behandling af 20.000 - 30.000 tons affald pr. år fra biler reduceres væsentligt. En realisering af direktivets målsætninger forventes at medføre en reduktion på ca. 20 % på kort sigt og på ca. 40-50 % på langt sigt.

—

5. Høring

Forslaget har været sendt i høring frem til 16. december 1997. Der er modtaget svar fra en række organisationer. Kommentarer til forslaget er især fremsendt fra Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Renosam, og autoorganisationerne herunder Danmarks Automobilforhandler Forening, Dansk Autogenbrug, Handelskammeret, De Danske Bilimportører, Forbrugerstyrelsen og Greenpeace.

Der er generel støtte til forslagets miljømæssige målsætninger.

De kommunale organisationer og organisationer peger imidlertid på, at medlemslandene bør have større frihed ved tilrettelæggelse af indsamlingsordningerne, herunder udpegning af de ansvarlige for etableringen af indsamlingsordningerne. Det foreslås, at der alene stilles krav om at indsamlingsordninger iværksættes.

Autoorganisationerne er imod, at producentansvaret gøres gældende, men er enig i, at slutbrugeren skal frigøres for omkostningerne ved bortskaffelsen. Kommunernes Landsforening anfører, at forslaget stiller for specifikke krav til finansieringens praktiske udformning.

Flere organisationer herunder Dansk Autogenbrug peger især på, at bestemmelserne i artikel 9 om opfyldelse af genanvendelses- og nyttiggørelsesprocenter vil være vanskelige at kontrollere.

Greenpeace henleder opmærksomheden på, at den danske handlingsplan har prioriteret afviklingen af PVC som undervognsbelægninger højt. Det foreslås derfor, at der arbejdes for at der fastsættes regler herom i direktivet.

Forslaget har været forelagt EF-specialudvalget. Kommunernes Landsforening (KL), Københavns Kommune, Dansk Industri, Genvindingsindustrien og Greenpeace har i tilknytning hertil fremsendt skriftlige kommentarer.

Greenpeace fremfører i den forbindelse, at de oprindelige genanvendelsesmål genindsættes (nemlig år 2002:85/80 og år 2015 95/90) skal genindsættes, at der fortsat arbejdes for at PVC reguleres og at det præciseres at forslaget om tungmetaller også omfatter forbindelse af tungmetaller.

Dansk Industri, Genvindingsindustrien og KL finder ikke, at der er behov for at virksomhederne dokumenterer tilrettelæggelse af aktiviteter med henblik på opfyldelsen af reglerne bl.a. ved, at virksomhederne forpligtes til at indføre certificerede kvalitets- eller miljøledelsessystemer efter internationale standarder. Organisationerne finder, at der var tale om et dyrt og uhensigtsmæssigt dobbelttilsyn. Danmarks Statistik har endvidere oplyst, at når ordningen træder i kraft besidder Danmarks Statistik redskaber, der kan bruges til frembringelse af statistiske oplysninger. Danmarks Statistik kan ikke lave eventuelt administrativt arbejde, der måtte opstå i øvrigt eller afhjælpe kontrolarbejdet med virksomhederne.

—
De europæiske organisationer "Alliance Internationale de Tourisme" og "Federation Internationale de l'Automobile", som bl.a. repræsenterer FDM, har fremsendt kommentarer til forslaget, hvori der bakkes fuldstændig op bag det foreslåede økonomiske producentansvar. De to forbrugerorganisationer foreslår endvidere at PVC som indgår i køretøjer der bringes på markedet efter d. 1.1. 2003 ikke behandles i shredder anlæg og ikke bortskaffes på losseplads eller i affaldsforbrændingsanlæg.

Sagen har været forelagt EF-specialudvalget for miljøspørgsmål den 31. maj 1999, hvor Genvindingsindustrien endnu engang gjorde opmærksom på deres principielle modstand mod certificeringskravet.

AKTUELT NOTAT

Genoptryk (nyt markeret)

om forslag om Rådets forordning om ozonlagsnedbrydende stoffer.

- Forligsudvalgsprocedure, endelig vedtagelse af forordning om ozonlagsnedbrydende stoffer

KOM 1998 (398)

1. Status

Kommissionen fremlagde i juli 1998 ovennævnte forslag.

Forslaget blev fremsat i henhold til den dagældende EF-traktats artikel 130S, stk. 1, og skulle på det grundlag behandles efter samarbejdsproceduren i artikel 189C. Som følge af ikrafttrædelsen af den nye traktat skal forslaget behandles og vedtages på grundlag af artikel 175, stk. 1, EF (tidl. artikel 130 S EF) med den konsekvens, at proceduren for fælles beslutningstagen jf. artikel 251 EF finder anvendelse.

Aktuelt notat om forslaget er sendt til Folketingets Europaudvalg den 18. september 1998, samt den 1. oktober 1998, hvor sagen blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering. Europaudvalget er desuden orienteret forud for Rådsmødet i december 1998 med henblik på forhandlingsmandat.

Europa-Parlamentet afgav udtalelse til Kommissionens forslag den 17. december 1998 med 27 ændringsforslag.

Forslaget er behandlet på Rådsmøde (miljø) den 6. oktober 1998 og Rådet vedtog politisk enighed om fælles holdning på rådsmøde den 21. december 1998.

Fælles Holdning er vedtaget på rådsmøde som a.punkt den 23. februar 1999.

Den 15. december 1999 afgav Europa-Parlamentet udtalelse til Rådets fælles holdning med 10 ændringsforslag.

Kommissionens udtalelse om Europa-parlamentets ændringer til Rådets fælles holdning forelå 2. marts 2000.

Folketingets Europaudvalg blev orienteret om indledning af forligsprocedure den 22. marts 2000.

Fælles udkast , godkendt af Forligsudvalget forelå 5. maj 2000.

2. Formål og indhold

2.1 Kommissionens forslag

Forslaget er en revision af den eksisterende forordning 3093/94 af 15. december 1994 og skal erstatte denne.

Forslaget skal som et minimum implementere Fællesskabets forpligtelser i Montreal protokollen. Hvor der nedenfor refereres til protokollens regler er der tale om reglerne for i-lande.

Kommissionen anfører i præamblen, at der på grund af voksende adgang til alternativer til de ozonlagsnedbrydende stoffer bør forordningen foreskrive en hurtigere afvikling end foreskrevet i Montreal protokollen. I forhold til minimumsforpligtelserne i Montreal protokollen (incl. den sidste ændring i 1997) er der tale om stramninger påfølgende områder:

Hurtigere afvikling af forbrug af HCFC-er.

For det første skal der være et mindre maksimum for forbrug, således at maksimum sættes til forbruget i 1989 af HCFC-er plus 2,0 % af CFC-er (svarende til forhandlingsmandatet fra Rådet til det 7. Partsmøde i 1995). I den nuværende forordning er maksimum HCFC-er plus 2,6 % af CFC-er, i Montreal protokollen HCFC-er plus 2,8 % af CFC-er.

For det andet skal der være hurtigere afvikling af denne - reducerede - mængde.

Forslag (eks. Regler i 1999)	Nuv. Forordning	Montreal protokollen
0 % red. i 2000	0 % red. i 1995	0 % red. i 1996
40 % red. i 2001	35 % red. i 2004	35 % red. i 2004
50 % red. i 2003	60 % red. i 2007	65 % red. i 2010
75 % red. i 2004	80 % red. i 2010	90 % red. i 2015
95 % red. i 2008	95 % red. i 2013	99,5 % red. i 2020
100 % red. i 2015	100 % red. i 2015	100% red. i 2030

For det tredje skal der ske stramning af reglerne for anvendelsesregulering. I Montreal protokollen er der ikke krav om anvendelsesregulering, men kommissionen refererer i sit resumé til protokollens Artikel 2F(7): "anvendelsen af HCFC'er skal begrænses til de formål, hvor der ikke er mere miljøvenlige alternative stoffer eller teknologier til rådighed". I den nuværende forordning er der også anvendelsesregulering, men forslaget indebærer hurtigere afvikling af mange anvendelser. Der er - som i den nuværende forordning - undtagelse for anvendelse til laboratorieformål og som råmateriale/produktionshjælpemiddel. Kun de ændrede datoer er medtaget:

Tabel 2 ændrede datoer (anvendelsesreguleringer)

	Forslag	Gældende forordning
Opløsningsmiddel til de fleste anvendelser	2003	2015
Kølemiddel til visse nye anvendelser	2001	2015
Kølemiddel til eksisterende anvendelser	2008	2015
isolationsskum	2000-2004	2015

Afvikling af produktion af HCFC'er: I Montreal protokollen er der ikke krav om dette, selv om Fællesskabet foreslog det ved det 9. Partsmøde i 1997. Det er heller ikke indeholdt i den nuværende forordning. Udgangspunktet for reduktion er produktionen i 1997. Der kan gives undtagelser for levering til u-lande (der først skal afvikle forbruget af HCFC'er i 2040).

0 % red. i 2000

65 % red. i 2008

80 % red. i 2014

85 % red. i 2020

100 % red. i 2026

—

Hurtigere afvikling af forbrug af methylbromid: Den nuværende forordnings regler er en skærpelse af de daværende regler i Montreal protokollen, men ved revision af protokollen ved det 9. Partsmøde i 1997 blev Fællesskabets regler overhalet. Forslaget indebærer, at Fællesskabet igen går foran protokollen og kommer på linie med de regler ("Clean Air Act") , som USA har haft i flere år om afvikling i 2001. For ganske kort tid siden har USA dog - så vidt vides - ændret dette til afvikling i 2005 som i Montreal protokollen.

For det første skal afvikling af forbrug ske hurtigere. Udgangspunktet for reduktion er forbruget i 1991.

Tabel 3 Hurtigere reduktion af forbrug af methylbromid

Forslag	Gældende forordning	Montreal-protokollen
25% i 1998	25% red. i 1998	25% reduktion i 1999 50% i 2001 70% i 2003 100% i 2005
100% i 2001		

For det andet skal undtagelser fra afvikling af forbrug fjernes. I protokollen og i den nuværende forordning er der generel undtagelse til karantæne og "pre-shipment" samt mulighed for undtagelse til "kritiske anvendelser", mens der i forslaget kun er mulighed for undtagelse til "kritiske anvendelser".

Hurtigere afvikling af produktion af methylbromid: Udgangspunktet for reduktion er produktionen i 1991.

Tabel 4 Hurtigere afvikling af produktion

Forslag	Gældende forordning	Montreal-protokollen
25% i 1999	25% i 1999	25% i 1999 50% i 2001 70% i 2003 100% i 2005
100% i 2001		

Forbud mod anvendelse af afviklede stoffer: I den nuværende forordning er der forbud mod markedsføring, men dette suppleres med forbud mod anvendelse. Herved standses mulighederne for at anvende stoffer, der i realiteten er illegalt importeret, men som påstås at have ligget på lager siden markedsføringsforbudet. Der er dog undtagelser, især vedr. servicering af eksisterende køleanlæg og brandslukningsanlæg.

Skærpede regler for import af kontrollerede stoffer: Med hensyn til import af genvundne og regenererede stoffer er der i forslaget indført regler, der svarer til den praksis, som komitéen i forordningen har skabt i den nuværende forordning. Forslaget skal forhindre indsmugling af nye stoffer "forklædt" som genvundne.

Forbud mod import og markedsføring af produkter og udstyr, der indeholder stoffer, der er afviklet i EU: Ligestiller producenter i og udenfor EU med hensyn til sådanne produkter.

2.2 Rådets fælles holdning

Den Fælles Holdning, som blev vedtaget enstemmigt i Rådet den 23. februar 1999, indfører:

- Forbud mod salg og anvendelse af de ozonlagsnedbrydende stoffer som det allerede er forbudt at fremstille, nemlig CFCer , haloner mv.
- Frister for afvikling af produktion, markedsføring og anvendelse af methylbromid.
- Nye anvendelsesrestriktioner og krav om hurtigere reduktion i den mængde HCFC, der må markedsføres
- Tidsplan for reduktion og i den sidste ende fuldstændig afvikling af produktionen af HCFC
- Regulering af nye ozonlagsnedbrydende stoffer
- Skærpelse af pligten til at genanvende brugte kontrollerede stoffer
- Forebyggelse og bekæmpelse af udsivning af kontrollerede stoffer

Forskellene fra Kommissionens forslag er, at afviklingsfristen for methylbromid er fastsat til 2005 i den fælles holdning i stedet for 2001 i Kommissionens forslag og med en mere restriktiv EF-procedure for mulige undtagelser for kritiske anvendelser. Desuden indføres en kvantitativ begrænsning for methylbromid, der anvendes til karantæneformål og preshipment. De foreløbige nedskæringer for 2001 og 2003 er mere vidtgående end i Montreal -protokollen. Den fælles holdning bevarer stort set den samme balance som Kommissionens forslag om afvikling af HCFCer, CFCer og haloner m.v. Den fælles holdning indeholder supplerende eller mere detaljerede bestemmelser om nye ozonlagsnedbrydende stoffer, om genvinding og bekæmpelse af udsivning.

2.3 Europaparlamentets udtalelse om Rådets fælles holdning

Parlamentet lægger i sine 10 ændringer op til både lempelser og skærpelser, men også til ændringer, der er neutrale i forhold til den fælles holdning.

De væsentlige skærpelser er:

- Begrænsning af undtagelsen til brug af CFCer i militærudrustning til eksisterende udstyr (ændringsforslag 9).
- Forbud mod luftkonditioneringsanlæg med HCFC under 100kW allerede fra 2001 (ændringsforslag 14).
- Forbud mod servicering med nye HCFC fra 2005 og generelt forbud mod HCFC (også genvunden) fra 2007 (ændringsforslag 15).
- Kommissionen afskæres fra at lempe på afviklingsfrister (ændringsforslag 21).
- Begrænsning af undtagelsen for kritiske anvendelser af haloner til eksisterende fragtskibe (ændringsforslag 29).

De væsentlige lempelser er :

- Accept af brug af CFC i doseringsmekanismer i medicinske implantater indtil 2004 (ændringsforslag 9).

- Udvidelse af undtagelsen for kritiske anvendelser af haloner til også at omfatte olie og gassektoren (ændringsforslag 29).

Derudover foreslås der ændringer af neutral og administrativ karakter .

2.4 Kommissionens holdning til Europa-Parlamentets udtalelse om den fælles holdning

Kommissionen udtalte den 2. marts 2000, at den ikke støtter Europa-Parlamentets ændringsforslag vedr.:

- Forbud mod luftkonditioneringsanlæg med HCFC under 100kW fra 2003 (ændringsforslag 14). Det oprindelige forslag fastholdes her af Kommissionen.
- Forbud mod servicering med nye HCFC fra 2005 og generelt forbud mod HCFC (også genvunden) fra 2007 (ændringsforslag 15). Her foreslår Kommissionen i stedet forbud mod ubrugte HCFC'er fra 1. januar 2008 og et forbud mod genpåfyldning med genvundne HCFC'er fra 1. januar 2010.
- Kommissionen afskæres fra at lempe på afviklingsfrister (ændringsforslag 21). Dette er efter Kommissionens opfattelse i modstrid med andre dispensationsregler i forordningen.

2.5 Udkast til fælles tekst fra Forligsudvalget

Der er nu enighed om,

- at de nye små luftkonditioneringsanlæg med HCFC er forbudt fra 1. juli 2002.
- at servicering og vedligeholdelse af eksisterende anlæg med ny HCFC er forbudt fra 1. januar 2010 og fra 1. januar 2015 er alle former for HCFC forbudt. Til gengæld undersøger Kommissionen inden 31. december 2008, om der er teknisk og økonomisk mulige alternativer til genbrugt HCFC. Undersøgelsen forelægges Rådet og Parlamentet. Der træffes i givet fald beslutning om ændring af datoen 1. januar 2015.
- at det tilkendegives, at Kommissionen ikke i henhold til art.5, stk. 6, kan forlænge fristerne, dog bortset fra undtagelserne i stk. 7.

Forordningen foreslås at træde i kraft 1. oktober 2000.

3. Nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har i direktivforslaget ikke redegjort for nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser: Den gældende danske lovgivning på området er bekendtgørelse nr. 974 af 13. december 1995, der har hjemmel i lov om kemiske stoffer og produkter. Bekendtgørelsen foreskriver, hvornår anvendelse af de forskellige stoffer til forskellige formål skal ophøre. De eneste anvendelser (af nye stoffer), der endnu er tilladt, er HCFC'er (indtil 1.1.2000 til visse nye køleanlæg, indtil 1.1.2002 til eksisterende køleanlæg, indtil 1.1.2002 til visse typer plast-isolationsskum, samt indtil 1.1.2002 til forskning og udvikling samt laboratorieanvendelse).

Den gældende danske bekendtgørelse er strengere end forslagets regulering af anvendelsen af stofferne, og stofferne produceres ikke i Danmark. Forordningens regulering af genvunden HCFC (forbud 2015) er ny i dansk ret, da bekendtgørelsen ikke gælder for genvunden HCFC. Desuden gennemfører forordningen forbud mod genvunden CFC fra 2001.

Økonomiske konsekvenser: Der forventes ingen økonomiske konsekvenser i Danmark, da afviklingen af stofferne i Danmark allerede nu er forud for forslaget, og da stofferne ikke produceres i Danmark. Forslaget medfører ikke kommunaløkonomiske konsekvenser. Forbuddet mod anvendelse af genvunden HCFC forventes ikke at have væsentlige økonomiske omkostninger for kølebranchen, idet der er tilstrækkelig omstillingstid.

Beskyttelsesniveau: Forslaget vil ikke have nogen påvirkning af beskyttelsesniveauet i Danmark, da Danmark allerede i dag har nationale regler, der er mere vidtgående end forslaget, og da stofferne ikke produceres i Danmark. Forbuddet mod anvendelse af genvunden HCFC fra 2015 vil betyde en styrkelse af beskyttelsesniveauet

5. Høring

Forslaget samt Europaparlamentets ændringsforslag har været i høring i EF-specialudvalget for miljøspørgsmål fra den 11. februar 2000 til den 18. februar 2000. Der er indgået høringssvar fra Det Økologiske Råd, der støtter den danske holdning, samt opfordrer til at støtte forslag til skærpelser vedrørende hurtigere udfasning af HCFC, herunder forbud mod anvendelse af genvunden HCFC efter 2007. Danmarks Naturfredningsforening tilslutter sig Det Økologiske Råds bemærkninger. Greenpeace støtter ligeledes den danske holdning særligt hvad angår nedtagning af halon-brandslukningsanlæg.

